

Euroopan unionin virallinen lehti

C 75

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

52. vuosikerta

31. maaliskuuta 2009

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

Neuvosto

2009/C 75/01	Euroopan sähköisen oikeuden monivuotiseen toimintaohjelmaan 2009–2013	1
--------------	---	---

Komissio

2009/C 75/02	Euron kurssi	13
2009/C 75/03	Siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunta — Kurssit valuuttojen muuntamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 mukaisesti	14
2009/C 75/04	Keskittymää käsittelevän neuvoo-antavan komitean kokouksessaan 5. joulukuuta 2008 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/M.5046 — Friesland Foods/Campina — Esittelijä: Ruotsi	16
2009/C 75/05	Loppukertomus asiassa COMP/M.5046 — Friesland/Campina	19
2009/C 75/06	Tiivistelmä komission päätöksestä, tehty 17 päivänä joulukuuta 2008, keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi (Asia COMP/M.5046 — Friesland Foods/Campina) (tiedoksiannettu numerolla K(2008) 8459) ⁽¹⁾	21

FI

JÄSENVALTIOIDEN ANTAMAT TIEDOTTEET

2009/C 75/07	Jäsenvaltion toimittamat tiedot perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 mukaisesti myönnetystä valtiontuesta	28
2009/C 75/08	Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 17 artiklan 5 kohdan mukainen komission ilmoitus — Tarjouspyyntö säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisesta julkisen palvelun velvoitteiden mukaisesti ⁽¹⁾	31
2009/C 75/09	Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 17 artiklan 5 kohdan mukainen komission ilmoitus — Tarjouspyyntö säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisesta julkisen palvelun velvoitteiden mukaisesti ⁽¹⁾	32

V Ilmoitukset

HALLINNOLLISET MENETTELYT

Komissio

2009/C 75/10	Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) vuoden 2009 työohjelmasta (Komission päätös K(2009) 2179)	33
2009/C 75/11	Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään vuodelle 2009 apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) monivuotisesta (2007–2013) työohjelmasta (Komission päätös K(2009) 2178)	34
2009/C 75/12	Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) työohjelmasta Euroopan talouden elvytyssuunnitelman mukaisesti (Komission päätös K(2009) 2183)	35

KILPAILUPOLITIIKAN TOIMEENPANOON LIITTYVÄT MENETTELYT

Komissio

2009/C 75/13	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.5500 — General Motors/Delphi Steering Business) ⁽¹⁾	36
--------------	--	----

MUUT ILMOITUKSET

Komissio

2009/C 75/14	Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu rekisteröinti-hakemuksen julkaiseminen	37
2009/C 75/15	Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu rekisteröinti-hakemuksen julkaiseminen	41

Oikaisuja

2009/C 75/16	Oikaistaan kehoitus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtiontuesta, joka liittyy vakuutusalan kytkösyhtiöiden verotukseen Liechtensteinissa (<i>Tämä teksti kumoaa ja korvaa EUVL C 72, 26.3.2009 sivulla 50 julkaistun tekstin</i>)	45
--------------	--	----

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

NEUVOSTO

EUROOPAN SÄHKÖISEN OIKEUDEN MONIVUOTISEEN TOIMINTAOHJELMAAN 2009–2013

(2009/C 75/01)

I JOHDANTO

1. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto päätti kesäkuussa 2007, että olisi ryhdyttävä toimiin tieto- ja viestintätekniikoiden käytön kehittämiseksi oikeusalaalla Euroopan tasolla muun muassa luomalla eurooppalainen portaali.
2. Näiden uusien tekniikoiden käyttö auttaa järkiperaistamaan ja yksinkertaistamaan oikeudellisia menettelyjä. Sähköisen järjestelmän käyttö tällä alalla auttaa lyhentämään menettelyjen kestoa ja alentamaan kustannuksia kansalaisten, yritysten, oikeuden alan toimijoiden ja oikeushallinnon hyödyksi. Näin edistetään myös oikeussuojan saatavuutta.
3. Komission tekemien tutkimusten mukaan ⁽¹⁾ noin 10 miljoonaa henkilöä on tällä hetkellä osallisina valtioiden rajat ylittävissä siviilioikeudellisissa menettelyissä. Tämä määrä kasvaa entisestään henkilöiden liikkuvuuden lisääntyessä Euroopan unionin alueella.
4. Oikeusalan tietojenkäsittelytyöryhmä (sähköinen oikeus) on jo 18 kuukauden ajan työskennellyt tiiviisti täyttääkseen neuvoston sille antamat peräkkäiset toimeksiannot. Tässä yhteydessä muutamat jäsenvaltiot ovat kehittäneet pilotti-hankkeita ja erityisesti hanketta, jonka tavoitteena on luoda Euroopan sähköisen oikeuden portaali.
5. Komissio julkaisi 2. kesäkuuta 2008 neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle osoitetun tiedonannon ”Tavoitteena sähköisen oikeudenkäytön strategia Euroopalle ⁽²⁾.”
6. Euroopan parlamentti on myöskin aloittanut sähköisen oikeuden tarkastelun. Euroopan parlamentin on tarkoitus antaa valiokunta-aloitteinen mietintö ennen vuoden 2008 loppua.
7. Neuvosto kehotti 5.–6. kesäkuuta 2008 pidetyssä istunnossaan oikeusalan tietojenkäsittelytyöryhmää (sähköinen oikeus) tarkastelemaan komission tiedonannon pohjalta ⁽³⁾ sellaisen koordinointi- ja hallintorakenteen luomista koskevia näkökohtia, jonka avulla sähköisen oikeuden alalla voidaan kehittää monia laajoja hankkeita kohtuullisessa ajassa, ja käynnistämään keskustelun monivuotisen työohjelman laatimisesta.
8. Eurooppa-neuvosto pani 18.–19. kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessaan merkille aloitteen sähköisen oikeuden yhte-näisen EU-portaalin käyttöön ottamisesta asteittain vuoden 2009 loppuun mennessä.

II SÄHKÖISEN OIKEUDEN KEHITTÄMISEN EDELLY-TYKSET EUROOPAN TASOLLA

9. Sähköisen oikeuden kehittämisessä on otettava huomioon seuraavat kolme asiayhteyttä:

1. Sähköisen oikeuden alalla jo toteutetut toimet

10. Sähköistä oikeutta käsittelevän työryhmän työskentelyä edelsivät Euroopan unionin puitteissa jo toteutetut toimet, joilla pyrittiin erityisesti takaamaan EU-tiedon saatavuus (unionin toimielinten verkkosivustot). On toteutettu tai ollaan toteuttamassa myös spesifisempiä toimia, muun muassa neuvoston hyväksymien siviilioikeuden alan säädösten (siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto) ja rikosoikeuden alan säädösten (esimerkiksi rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto tai Euroopan rikosrekisterien yhteenliittäminen)

⁽¹⁾ 10285/08 ADD 1 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

⁽²⁾ 10285/08 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

⁽³⁾ On huomattava, että Euroopan parlamentti on aloittanut sähköistä oikeutta koskevat keskustelut.

täytäntöönpanon yhteydessä sekä oikeusalan ammattikuntien aloitteiden pohjalta (esimerkiksi eurooppalainen testamenttirekisterien verkosto) tai vielä jossakin toisessa yhteydessä, esimerkiksi Eurooppalaisen kaupparekisteripalvelun EBR:n kautta yhteenliitettyjen yritysrekistereiden ja EULISin kautta yhteenliitettyjen kiinteistörekisterien verkottamisen yhteydessä.

11. Näiden aloitteiden sisällyttäminen sähköisen oikeuden monivuotiseen ohjelmaan on tehtävä yhteistyössä niiden kanssa, jotka vastaavat aloitteiden täytäntöönpanosta.

2. Sähköinen hallinto

12. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän luomisessa on noudatettava oikeuden riippumattomuuden periaatetta.
13. Tekniseltä kannalta sähköisessä oikeudessa on kuitenkin otettava huomioon sähköisen hallinnon (e-Government) yleisemmät puitteet ⁽¹⁾. Suojattua infrastruktuuria ja todentamista koskevista hankkeista on karttunut luotettavaa tietoa, jota on syytä soveltaa käytännössä. On edistettävä tiiviissä yhteistyössä komission kanssa järjestelmien eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden (European Interoperability Framework, EIF) toteutumista HVTYK-ohjelman puitteissa ⁽²⁾. Sähköistä allekirjoitusta ja sähköistä henkilöllisyyttä ⁽³⁾ koskevilla eurooppalaisilla hankkeilla on erityistä merkitystä oikeudenhoidon alalla, jolla asiakirjojen todentaminen on ehdottoman välttämätöntä.
14. Monivuotinen ohjelma on siis laadittava nämä yleiset seikat huomioon ottaen. Sen on vastattava vaatimuksiin lyhyellä aikavälillä, mutta myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, niin että tieto- ja viestintätekniikoiden käytön avulla voidaan edistää Euroopan vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan alueen kehittämistä.

3. Horisontaalinen lähestymistapa

15. Sähköiseen oikeuteen liittyvät kysymykset eivät rajoitu vain tietyille oikeuden aloille. Ne koskevat useita yksityis-, rikos- ja hallinto-oikeuden aloja. Sähköinen oikeus on laaja-alainen kysymys, joka koskee useita aloja rajat ylittävissä eurooppalaisissa menettelyissä.

III TOIMINTASUUNNITELMA

1. Soveltamisala

16. Sähköistä oikeutta koskevan hankkeen eurooppalaista ulottuvuutta on syytä korostaa. Sähköisen oikeuden järjestelmälle olisikin annettava uusi nimi: Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä.
17. Jäsenvaltioilla on luonnollisesti perustamissopimusten mukaisten toimivaltuuksien mukaisesti oikeus käynnistää keskenään hankkeita, jotka voivat kuulua sähköisen oikeuden järjestelmän piiriin mutta eivät välttämättä Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän piiriin. Hankkeet eivät

kuitenkaan voi saada eurooppalaista statusta eivätkä esimerkiksi yhteisön rahoitusta, elleivät ne täytä tiettyjä edellytyksiä.

18. Ottaen huomioon Euroopan sähköisen oikeuden laaja-alaisen ulottuvuuden sähköisen oikeuden työryhmä on koordinaattorin asemassa tarkastellessaan neuvoston muiden elinten kokouksissa esille otettuja teknisiä kysymyksiä. Varsinainen lainsäädäntöön liittyvä työ olisi tehtävä asianomaisissa työryhmissä kuten rikosasiayhteistyöryhmässä tai yksityisoikeuskomiteassa.

19. Kansalaisilla, talouden toimijoilla, oikeusalan toimijoilla ja oikeusviranomaisilla on oltava pääsy sähköisen oikeuden järjestelmään, niin että ne voivat hyötyä uudesta teknologiasta. On vahvistettava kolme perustetta:

a) Eurooppalainen ulottuvuus

20. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä edistää Euroopan oikeusalueen luomista tieto- ja viestintätekniikoiden käytön avulla. Kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden on voitava osallistua Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän puitteissa kehitettyihin hankkeisiin.

b) Euroopan oikeusalueen kehittämisen tukeminen

21. Hankkeiden on edistettävä Euroopan yhteisön ja Euroopan unionin jo hyväksymien oikeusalan lainsäädäntövälineiden täytäntöönpanoa syrjäyttämättä kuitenkin muita hankkeita, jotka tuovat lisäarvoa Euroopan oikeusalueen luomiseksi.

22. Lisäksi Euroopan sähköisen oikeuden olisi oltava oikeusalan toimijoiden ja oikeusviranomaisten työväline, joka tarjoaa foorumin ja yksittäiset toiminnot tehokasta ja suojattua tietojenvaihtoa varten.

c) Euroopan kansalaisia hyödyttävä rakenne

23. On olennaista, että Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän kehittäminen palvelee suoraan Euroopan kansalaisia, jotka hyötyvät sen tuomasta lisäarvosta erityisesti portaalin kautta. Hankkeita valittaessa tai niiden toteuttamisjärjestystä määrättäessä onkin syytä valvoa, että kansalaiset voivat hyötyä nopeasti ja konkreettisesti Euroopan sähköisen oikeuden välineistä. Tätä varten on mitä pikimmin käynnistettävä useita hankkeita liitteen mukaisesti, tämän vaikuttamatta muihin hankkeisiin, joita mahdollisesti otetaan mukaan tässä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen järjestelyjen mukaisesti.

24. Kaikki hankkeet, joiden avulla Euroopan kansalaiset saavat paremmin tietoa oikeuksistaan, täyttävät tämän tavoitteen. Näin on oltava myös niiden hankkeiden kohdalla, joiden avulla oikeudet toteutuvat (oikeusapu, sovittelu, käännökset jne.).

⁽¹⁾ Sähköinen hallinto merkitsee tieto- ja viestintätekniikoiden soveltamista kaikkiin hallinnollisiin menettelyihin.

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/idabc/> Preliminary Study on mutual recognition of e-Signatures for e-Government applications (2007) et eID Interoperability for PEGS (2007).

⁽³⁾ Standardisation aspects of e-Signature — (2007) http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/esignatures/e_signatures_standardisation.pdf

2. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toiminnot

25. Tulevan Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toiminnot voidaan määritellä selkeästi sähköistä oikeutta käsittelevän työryhmän toimien ja komission tiedonannon pohjalta. Olisi luotava seuraavat kolme pääasiallista toimintoa:

a) Oikeusalan tietojen saatavuus

26. Nämä tiedot koskevat erityisesti EU:n lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä ⁽¹⁾ sekä jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä.

27. Euroopan sähköinen oikeus mahdollistaa yhteenliittäjajärjestelmän kautta myös niiden tietojen saatavuuden, joita jäsenvaltioiden oikeusviranomaiset hallinnoivat (esimerkkinä mainittakoon jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokantojen yhteenliittäminen, tämän hankkeen toimintasäännöt huomioon ottaen).

b) Paperittomat menettelyt

28. Paperittomat valtioiden rajat ylittävät oikeudenkäynti- ja muut menettelyt (esimerkiksi sähköinen sovittelu) tarkoittavat sitä, että tuomioistuimien ja asianosaisten ovat sähköisesti yhteydessä erityisesti neuvoston hyväksymien eurooppalaisten välineiden täytäntöönpanoa silmällä pitäen ⁽²⁾.

c) Oikeusviranomaisten välinen yhteydenpito

29. Jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten yhteydenpidon yksinkertaistaminen ja siihen kannustaminen, erityisesti Euroopan oikeusalueella hyväksyttyjen välineiden ollessa kyseessä, on erityisen tärkeää (esimerkiksi videokonferenssien tai suojatun eurooppalaisen verkon välityksellä).

3. Euroopan sähköisen oikeuden portaali

30. Sähköisen oikeuden työryhmä on tehnyt huomattavan määrän työtä yhtenäisen Euroopan sähköisen oikeuden portaalin kehittämiseksi vuoden 2009 loppuun mennessä Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti. Ryhmä jäsenvaltioita on toteuttanut tätä koskevan koehankkeen. On tärkeää, että portaalin toteutuksessa jatketaan kyseisen koehankkeen yhteydessä tähän mennessä noudatettua linjaa.

31. Portaali mahdollistaa pääsyn koko Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään, eli eurooppalaisen ja kansallisen tiedon verkkosivuille ja/tai palveluihin. Portaali ei kuitenkaan saisi jäädä pelkästään sarjaksi linkkejä.

32. Oikeusalan ammattilaiset pääsevät yhtenäisen todentamismenettelyn kautta käyttämään heille varattuja eri toimintoja,

joihin heille annetaan mukautetut oikeudet. Voisi olla hyödyllistä laajentaa todentamismahdollisuus koskemaan myös muita kuin alan ammattilaisia.

33. Lisäksi portaali mahdollistaa pääsyn kansallisiin toimintoihin monikielisen, helppokäyttöisen käyttöliittymän kautta, jonka avulla toiminnot ovat Euroopan kansalaisten ymmärrettävissä.

34. Portaalien kautta tarjoutuvien toimintojen sisältö ja hallinnointi määräytyvät luonnollisesti sen mukaan, mitä toimintoja neuvosto valitsee Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään ja millaisiin hallinnoinnin järjestelyihin se päättyy.

4. Tekniset näkökohdat

35. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän perustaminen edellyttää, että tietyt laaja-alaiset tekniset kysymykset saadaan ratkaistua. Nämä kysymykset on määritelty erityisesti neuvoston 5. kesäkuuta 2007 hyväksymässä selvityksessä ⁽³⁾.

a) Hajautettu tekninen järjestelmä

36. Dresdenissä tammikuussa 2007 pidetyssä epävirallisessa kokouksessa suurin osa oikeusministereistä asetti tavoitteeksi hajautetun järjestelmän, jossa jäsenvaltioiden järjestelmät verkotetaan Euroopan tasolla.

b) Tiedonvaihdon standardointi

37. On varmistettava mahdollisimman suuri yhteensopivuus jäsenvaltioiden oikeusalan sovelluksia koskevien erilaisten teknisten ja organisatoristen ratkaisujen välillä niin, että samalla säilytetään mahdollisimman suuri joustavuus. On kuitenkin sovittava standardoiduista formaateista ja yhteyskäytännöistä yhteentoimivan, tehokkaan, suojatun ja nopean vaihdon mahdollistamiseksi alhaisemmin kustannuksin ottaen huomioon nykyiset asiaa koskevat eurooppalaiset ja kansainväliset standardit.

c) Todentamisjärjestelyt

38. Yksi olennainen edellytys sähköisen oikeuden käyttämiseksi tehokkaasti kansallisten rajojen yli on yhdenmukaisten standardien tai rajapintojen kehittäminen tunnistustekniikoille ja allekirjoituskomponenteille. Tämä vaatimus on välttämätön ainakin niiden Euroopan sähköisen oikeuden toimintojen kannalta, jotka ylittävät pelkän oikeudellisen tiedon julkisen saatavuuden. On tarkasteltava edelleen jäsenvaltioiden erilaisia voimassa olevia säännöksiä ja niiden käyttämiä tekniikoita. Näistä tiedoista ja kokemuksista on pääteltävä, miten oikeudellisesti mahdollisimman varma sähköinen asiakirjojen vaihto jäsenvaltioiden välillä voidaan toteuttaa.

⁽¹⁾ Luodaan yhteys EUR-Lexin ja N-Lexin kanssa.

⁽²⁾ Asetus (EY) N:o 1896/2006; asetus (EY) N:o 861/2007.

⁽³⁾ Asiak. 10393/07 JURINFO 21, 5. kesäkuuta 2007.

d) *Järjestelmän turvallisuus ja tietosuojat*

39. Kun oikeusviranomaisten välistä tai oikeusviranomaisten ja kansalaisten taikka alan ammattilaisten välistä tiedonvälitystä koskeva Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä luodaan, tiedot on vaihdettava suojatussa ympäristössä. Myös tältä osin voitaisiin ottaa huomioon HVTYK-ohjelman puitteissa tehty työ.
40. Koska nämä tiedot ovat lisäksi useimmiten henkilökohtaisia Euroopan lainsäädännön mukaan, on ehdottomasti valvottava, että kyseisen lainsäädännön periaatteita noudatetaan.

5. Kielelliset näkökohdat

41. Euroopan unionin toimielimissä käytetään 23:a kieltä. Koska Euroopan kansalaisten halutaan pääsevän helposti Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään, on harkittava kohdennettuja oikeusalan käännös- ja tulkkaustyötä koskevia toimia.
42. On turha kuvitella, että kansalaisten pääsyn helpottaminen jonkin muun kuin heidän oman jäsenvaltionsa sähköisen oikeuden sivustolle olisi riittävä ratkaisu: tiedon saannista ei kielimuurin vuoksi ole paljon hyötyä.
43. Tähän kielelliseen haasteeseen voisi löytyä ratkaisu erityisesti konekäännöksistä, joita käytettäisiin esimerkiksi säädöksiin sisältyvien lomakkeiden sisällön kääntämiseen, ja kansallisten käännösresurssien verkottamisesta.
44. Lisäksi on syytä luoda työmenetelmä, joka mahdollistaa jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä voimassa olevien oikeudellisten käsitteiden tarkan käännöksen Euroopan yhteisön toimielinten 23:lle kielelle ottaen täysin huomioon semanttiset kysymykset.

6. Työskentelyinfrastruktuurin tarve

45. Nämä näkökohdat edellyttävät, että luodaan menettely sellaisten teknisten standardien valitsemiseksi, joita voidaan käyttää jäsenvaltioiden järjestelmien välisen yhteentoimivuuden takaamiseen, ja että tehdään ero — kuten tieto- ja viestintätekniikkahankkeiden suhteen on tapana — seuraavien välillä:
- a) projektin johto, eli toteutettavia hankkeita koskeva päätöksenteko Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän rakenteen ja toiminnan osalta. Tämä tehtävä vaatii joskus oikeudellisia töitä, kuten rikosrekisterijärjestelmien yhteenliittämiseen tähtäävässä työskentelyssä on tullut esiin;
- b) projektinhallinta, eli Euroopan sähköisen oikeuden eri palvelujen toteutus, kuten monikielisten käyttöliittymien suunnittelu tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, ja järjestelmien jatkokehitys. Lisäksi projektinhallinta kattaa järjestelmän täydellisen ylläpidon.

46. Tähän rakenteeseen tulisi kuulua tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoita, ja käännöstyö pitäisi pystyä hoitamaan. On useita mahdollisuuksia, jotka tarvittaessa täydentävät toisiaan:

- a) yksi tai useat jäsenvaltiot ottavat hallinnoidakseen tämän rakenteen yhdessä jäsenvaltioiden kanssa sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa;
- b) komissio huolehtii hallinnoinnista myöhemmin määriteltävien järjestelyjen mukaisesti;
- c) luodaan eurooppalainen virasto. On useita mahdollisia malleja viraston koon ja autonomian mukaan. Tässä on kuitenkin kyse vaihtoehdosta, joka on hidas ja vaikea toteuttaa, eikä sitä voida harkita kuin keskipitkällä aikavälillä, mahdollisesti töiden edistymisen mukaan.

7. Rahoitus

47. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toteutus edellyttää huomattavia varoja, joita käytettäisiin pääasiallisesti:
- a) kannustamaan sähköisen oikeuden järjestelmien toteutukseen kansallisella tasolla, mikä edistäisi Euroopan sähköisen oikeuden perustamista; ja
- b) mahdollistamaan Euroopan tason hankkeiden toteutus, mukaan lukien Euroopan sähköisen oikeuden portaalin perustaminen ja kehittäminen.
48. Rahoitusta voitaisiin saada yksityisoikeutta koskevasta rahoitusohjelmasta ja rikosoikeutta koskevasta rahoitusohjelmasta 45 miljoonaa EUR vuosina 2008 ja 2009. Tätä määrää tulisi lisätä huomattavasti tulevana vuosina. Olisi myös määriteltävä tarkasti muut Euroopan yhteisöjen talousarviosta käytettävissä olevat määrärahat, jotka voitaisiin heti osoittaa Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmälle.
49. Lisäksi on harkittava komission ehdotuksen mukaisesti, että laadittaisiin yksi ainoa, niin siviili- kuin rikosoikeuden alan kattava horisontaalinen ohjelma mahdollisimman pian. Talousarviomäärärahoja tulisi lisätä huomattavasti, jotta Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmää luotaessa voitaisiin vastata sekä kansallisiin että yhteisön tason vaatimuksiin. On myös tärkeää, että yksityisoikeutta koskevassa erityisohjelmassa ja rikosoikeutta koskevassa erityisohjelmassa nykyisin käytettyjä valintakriteerejä selvennetään ja yhdenmukaistetaan, jotta voidaan ottaa huomioon tämän asiakirjan III luvussa määritetyt Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän perusteet.
50. Tässä toimintasuunnitelmassa tarkoitetut Euroopan sähköiseen oikeuteen liittyvät hankkeet, jota eivät sisälly 49 kohtaan, saavat mahdollista muissa yhteisön ohjelmissa määriteltyä rahoitusta, jotka on saatavissa siltä osin kuin hankkeet täyttävät tällaisissa ohjelmissa määritellyt ehdot.

IV PUHEENJOHTAJAVALTION EHDOTUKSET

51. Monivuotisen toimintasuunnitelman laadinta edellyttää, että

- a) määritetään Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavaa varainhoitoasetusta noudattaen Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toimintojen toteuttamisen vaatimat tehtävät, näiden tärkeysjärjestys ja mahdollisuuksien mukaan aikataulu. Tarvitaan riittävästi joustavuutta, jotta voidaan ottaa huomioon alan kehitykseen mukautuminen;
- b) jaetaan tehtävät neuvoston, jäsenvaltioiden, komission ja tiettyjen teknisten tehtävien toteuttamista ja koordinoimista varten määriteltävien rakenteiden välillä. Tehtävänjaossa on otettava huomioon myös tulevien projektien valintajärjestelyt;
- c) määritetään menetelmä toimintasuunnitelman toteuttamista koskevan tarkan seurannan ja arvioinnin varmistamiseksi.

52. Tämä edellyttää, että neuvosto tekee kunkin toimielimen riippumattomuutta kunnioittaen ja EY:n perustamissopimuksen 5 ja 7 artiklan mukaisesti joitakin päätöksiä tässä asiakirjassa esitetyistä asioista, kuten:

- a) Euroopan unionin tasolla luotava työskentelyrakenne Euroopan sähköisen oikeuden hankkeiden toteuttamiseksi ja niiden toteuttamisen ja kehittämisen valvomiseksi;
- b) tehtävien jakaminen eri toimijoiden kesken: neuvosto, Euroopan komissio ja jäsenvaltiot.

53. Tässä yhteydessä puheenjohtajavaltio haluaa tuoda esiin, että nykyisistä sähköisen oikeuden järjestelmistä saadut vähäiset kokemukset (rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto, rikosrekistereiden yhteenliittäminen) osoittavat, että yhden tai usean jäsenvaltion aloite on usein ollut hankkeiden käynnistytksen kannalta olennainen.

54. Kuitenkin hankkeen edettyä tietyn vaiheen ohi useiden jäsenvaltioiden osallistuminen mutkistaa työskentelyä. Hankkeen kehittäminen, hallinnointi ja jatkokehittäminen tarvitsevat siis eurooppalaista ulottuvuutta.

55. Edellä esitetyt tekniset näkökohdat osoittavat myös, että tietyt laaja-alaiset tehtävät olisi parempi hoitaa Euroopan tasolla. Kun sähköisen oikeuden palvelujen määrä kasvaa, voidaan lisäksi saavuttaa huomattavia mittakaavaetuja.

1. Euroopan sähköisen oikeuden kehittäminen

56. Puheenjohtajavaltio ehdottaa eJustice-ohjelmalle uutta nimeä "Euroopan eJustice".

2. Työskentelyrakenteen luominen

57. Tässä toimintasuunnitelmassa esitetyt pohdinnat huomioon ottaen ja jotta monivuotinen ohjelma Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toteuttamiseksi voidaan toteuttaa, puheenjohtajavaltio ehdottaa, että perustetaan seuraavanlainen yleinen työskentelyrakenne:

a) Projektin johto

58. Neuvosto vastaa tässä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen suuntaviivojen mukaisesti monivuotisen ohjelman toteutuksen seurannasta. Se tekee tässä toimintasuunnitelmassa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat päätökset. Erityisesti neuvoston tehtävänä on kohdassa III määritettyjen kriteerien pohjalta ja kiinteässä yhteistyössä komission kanssa laatia luettelo uusista hankkeista, joita neuvosto itse tai jäsenvaltiot (c-kohta) taikka komissio ehdottavat.

59. Komissio toteuttaa omasta aloitteestaan tai neuvoston pyynnöstä asianmukaisiksi katsomansa tutkimukset.

60. Neuvosto voi määrittää hankkeiden toimintoja koskevat eritelmat.

61. Komissio ottaa yhteisön rahoituksen suhteen täysin huomioon neuvoston antamat ohjeet ja päätökset sovellettavia menettelyjä noudattaen.

b) Projektinhallinta

62. Euroopan komissio antaa neuvoston käyttöön projektinhallintaa varten tarvittavan organisaation, jonka tehtävänä on:

- i) laatia Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään liittyvät tekniset vaatimukset 58 kohdassa määritellyn menettelyn mukaisesti;
- ii) neuvoston pyynnöstä toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa käytettävissä olevan yhteisön rahoituksen perusteella Euroopan sähköisen oikeuden hankkeet, jotka on määritelty monivuotisessa toimintaohjelmassa, tai täydentäviä hankkeita;
- iii) toteuttaa vuoden 2009 loppuun mennessä Euroopan sähköisen oikeuden portaalin ensimmäinen versio noudattaen sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa toteutetussa koehankkeessa sekä niiden päätösten puitteissa, joita neuvostoa pyydetään tekemään, määriteltyjä periaatteita. Tästä ensimmäisestä versiosta alkaen portaali panee asteittain täytäntöön lisätoiminnot, jotka erityisten koehankkeiden puitteissa kehitetään.

Jotta jäsenvaltioiden ja komission toimivaltaa voitaisiin hyödyntää toisiaan täydentävästi, komissio perustaa teknisten asiantuntijoiden ryhmän, johon kuuluu myös jäsenvaltioiden nimeämiä asiantuntijoita ja joka säännöllisesti kokoontumalla voi taata käynnissä olevien hankkeiden seurannan ja määrittää toteuttavat tekniset valinnat.

Lisäksi komissio antaa neuvostolle tilanneselvityksen työskentelystä sekä asiantuntijaryhmässä käsitellyistä kysymyksistä; näin ollen varmistetaan riittävä jäsenvaltioiden suorittama valvonta ja mahdollistetaan niiden metodologisen ja teknologisen edistymisen työskentelylle tarjoama hyöty.

c) Jäsenvaltiot

63. Jäsenvaltiot voivat ehdottaa ja käynnistää uusia Euroopan sähköisen oikeuden hankkeita mahdollisesti käytettävissä olevan yhteisön rahoituksen avulla, neuvoston yhdessä komission kanssa määrittelemien teknisten eritelmien mukaisesti ja tiiviissä yhteydessä siihen erityisesti teknisten standardien noudattamiseksi ja monikielisten käyttöliittymien toteuttamista ajatellen — tämän vaikuttamatta a kohdassa esitettyjen sääntöjen soveltamiseen.

3. Tarkistuslauseke

64. Sähköisen oikeuden työryhmä arvioi projektinhallinnan organisaation työtä vuoden 2010 ensimmäisen puolivuotis-

kauden aikana ja tekee tarvittaessa neuvostolle asianmukaiset ehdotukset sen toiminnan parantamiseksi.

4. Monivuotinen ohjelma

65. Liitteenä olevaa monivuotista ohjelmaa tarkistetaan säännöllisesti töiden etenemisen mukaan.

V PÄÄTELMÄT

66. Pysyvien edustajien komiteaa ja neuvostoa pyydetään hyväksymään tämä Euroopan sähköistä oikeutta koskeva toimintasuunnitelma.

LIITE
TOIMINTASUUNNITELMA

Liite Euroopan sähköisen oikeuden monivuotiseen toimintaohjelmaan 2009–2013

Johdanto

Hankkeet on jaoteltu sen mukaan, mihin seuraavista luokista ne kuuluvat:

- Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen,
- kansalliset kysymykset,
- monialaiset kysymykset,
- hyvien käytäntöjen vaihtaminen.

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Sähköisen oikeuden portaali	— Ryhmä jäsenvaltioita on laatinut portaalin prototyypin — Muutamat jäsenvaltiot ovat laatineet DIM-järjestelmän sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa — Prototyyppi annettiin eJustice-työryhmän jäsenten käyttöön huhtikuussa 2008	— Todentaminen ja tunnistaminen — Turvallisuus — Monikielinen käyttöliittymä ja käännöstyö — Tekniset standardit — Paperiton yhteydenpito oikeusviranomaisten välillä suojatun verkon kautta — Työ käynnissä HVTYK-ohjelman puitteissa ja eJustice -työryhmässä	— Jäsenvaltioiden ryhmä ja komissio — Komissio tiiviissä yhteistyössä koehankkeeseen osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa — Komissio teettää toteutettavuustutkimuksen	2009–2011 Portaalin käynnistys 2008, avataan yleisölle joulukuussa 2009 (ks. Eurooppa-neuvoston päätelmät, 18.–19.6.2008) Portaalin parantaminen ja laajennus muiden hankkeiden toteutuksen pohjalta	Tarkastelu meneillään Avattavat sivustot määritetään neuvoston valitsemien hankkeiden ja perusteiden mukaan	Monialaiset kysymykset

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Rikosrekistereiden yhteenliittäminen	— Koehankkeen yhteydessä ES:n, BE:n, DE:n ja FR:n rikosrekisterit liitettiin yhteen 2006 tammi-kuussa 2008 myös CZ ja LU mukaan — Tämä hanke on tällä hetkellä käynnissä 6 jäsenvaltion kesken: 14 jäsenvaltiota on nyt kumppaneina hankkeessa — Kesäkuussa 2007 pidetyssä (oikeus- ja sisäasiat) neuvostossa poliittinen yhteisymmärrys jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisältöä koskevasta puitepäättösehdotuksesta — Neuvoston yleisnäkemys 24.10.2008 ECRIS-päätösehdotuksesta, jonka tavoitteena on luoda perusta 27 jäsenvaltion väliselle sähköiselle tietojenvaihdolle	— Laaditaan toteutusmalli, jonka tarkoituksena on helpottaa uusien jäsenvaltioiden pääsyä yhteenliittymään — Perustetaan EU:n yhteisrahoitus, jonka tarkoituksena on valmistella kansallisten rekistereiden yhteen liittämistä	Neuvosto (ECRIS-hankkeen työskentelyä seuraa COPEN-työryhmä) ja komissio (toteutus-mallin valmistelu ja EU:n yhteisrahoituksen valmistelu)	— Toteutusmalli valmis vuoden 2009 aikana — Yhteisrahoitus käynnissä	COPEN seurannut toistaiseksi työskentelyä	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen ja Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksytyjen välineiden tukeminen
Eurooppalainen maksamismääräysmenettely	— 30.12.2006 annettu asetus, jossa säädetään mahdollisuudesta käyttää sähköisiä menetelmiä — Eräiden jäsenvaltioiden laatima automatisoidun menettelyn prototyyppi — Komissio käynnistänyt tutkimuksen	— Keskustelua ja työskentelyä prototyypin osalta jatketaan — Dynaamisten lomakkeiden luominen — Otetaan käyttöön sähköisesti toimitettava pyyntö	— Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio — Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio — Komissio	2009–2011		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksytyjen välineiden tukeminen

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Oikeusapu	Neuvoston direktiivi 2002/8/EY, annettu 27.1.2003, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset	— Tiedot portaaliin — Oikeusapupyynnöt ja avun saaminen verkossa: toteutettavuustutkimuksen käynnistäminen	Komissio	2009–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava eurooppalainen menettely	11.7.2007 annettu asetus, jossa säädetään mahdollisuudesta käyttää sähköisiä menetelmiä	— Komissio käynnistää toteutettavuustutkimuksen — Dynaamisten lomakkeiden luominen — Otetaan käyttöön sähköisesti toimitettava pyyntö	— Komissio — Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio — Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio	2009–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Kääntäminen	EUROVOC-koehanke SYSTRAN-käännösjärjestelmää käytetty vuodesta 1976 Itävallan aloitteesta jaettu kyselylomake Semanttista yhteentoimivuutta ja taulukoita koskeva työ (ymmärtämisen helpottamiseksi)	— Vertailevan oikeudellisen sanaston laatiminen vaiheittain — Kaikki EU:n kieliparit kattavien, oikeuden alalle soveltuvien käännösohjelmien rahoitus — Oikeusalan kääntäjien ja tulkkien tietokantojen yhteenliittäminen — Oikeudellisen sanaston luominen — Merkitysvastaavuustalukoiden luominen eri aloilla	— Komissio (julkaisutoimisto) — Komissio (käännöspalvelu) — Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio — Komissio ja jäsenvaltiot — SEMIC.EU	2009–2013 2009–2013 2009–2013 2009–2013		Monialaiset kysymykset

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Videokonferenssitekniiikan käytön tehostaminen	— Slovenian pj-kaudella laadittu kirjanen — Käyttöohjeet laadittavina — Jaettu kyselylomake videokonferenssilaitteista ja videokonferenssien käytön juridisista edellytyksistä — Varausjärjestelmää koskeva luonnos: toteutettavuuden ja merkityksen arviointi	— Portaalia koskevan kirjajsen viimeistely ja portaaliin sisällyttäminen — Portaalin käyttöohjeen viimeistely ja verkkoon saattaminen — Videokonferenssilaitteita ja videokonferenssien käytön juridisia edellytyksiä koskevat tiedot verkkoon — Online-varausjärjestelmän laadinta	— Komissio yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa — Jäsenvaltiot — Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston ylläpitäjä — Rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston ylläpitäjä — Komissio yhdessä jäsenvaltioiden kanssa	— 2008–2009 — Viimeistään vuoden 2009 lopulla — Verkkoon viimeistään vuoden 2009 aikana — Käynnistys vuonna 2009	Kaksi oikeusalan verkostoa liitetään työskentelyyn	Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen ja hyvien käytäntöjen vaihto
Sovittelu	21.5.2008 annettu direktiivi, joka saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ennen 21.5.2011	— Tietojen lisääminen portaaliin — Toteutettavuustutkimuksen käynnistäminen	Komissio	2011–2013	Töiden aikataulu riippuu päivämäärästä, jona direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä	Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Sähköinen allekirjoitus ⁽¹⁾	— Työ käynnistetty (HVTYK ⁽²⁾)		Komissio	2009–2011	HVTYK-hankkeen toteuttaa PO SANCO	Monialaiset kysymykset
Oikeudenkäyntiasiakirjaa tai muuta asiakirjaa koskevat ilmoitukset (sähköisesti)	Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 29.5.2000 annettu neuvoston asetus	— Toteutettavuustutkimus	Komissio	2010–2011		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Menettelyyn liittyvien maksujen maksaminen verkossa	Menettelyyn liittyvien maksujen maksaminen verkossa mahdolliseksi	Töiden aloitus	Jäsenvaltiot	2011–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Maksukyvyttömyysrekisterien yhteenliittäminen	— Prototyyppi sisältää eräiden jäsenvaltioiden maksukyvyttömyysrekisterien tiedot	— Lisätään muiden jäsenvaltioiden maksukyvyttömyysrekisterien tiedot — Luodaan monikielinen käyttöliittymä — Luodaan oikeusalan sanasto merkitysvastavuuksineen	Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio	Jatketaan vuonna 2009 jäsenvaltioiden aloitteen toteuttamista. Liitetään portaaliin		Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Kiinteistörekisterien yhteenliittäminen (EULIS-rekisterien yhdistäminen)	— EULIS toteuttaa	— 1. vaihe: luodaan linkki EULISin sivustolle — 2. vaihe: tarkastellaan, voidaanko EULIS sisällyttää osittain portaaliin Käyttäjän todentaminen portaalin kautta	Komissio	2009–2010	Linkki neuvoston muiden kokoonpanojen työskentelyyn	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Yritysrekisterien yhteenliittäminen (EBR-rekisterien yhdistäminen)	— EBR toteuttaa	— 1. vaihe: luodaan linkki EBR:n sivustolle — 2. vaihe: tarkastellaan, voidaanko EBR sisällyttää osittain portaaliin Käyttäjän todentaminen portaalin kautta	Komissio	2009–2010	Linkki neuvoston muiden kokoonpanojen työskentelyyn	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Testamenttirekisterien yhteenliittäminen	— Koehanke: Ranskan ja Belgian rekisterien tosiasiallinen yhteenliittäminen	— Määritetään yhteistyömahdollisuudet ARERTin (CNUE) kanssa — Komissio teettää toteutettavuustutkimuksen	Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) ja ARERT (CNUE)	2011–2013	Linkki tulevaan perintöjä koskevaan säädökseen, jonka komissio esittää vuonna 2009	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Alan ammattilaisten koulutus	— Euroopan juridinen koulutusverkosto: käynnissä pohdinta verkko-oppimisesta — Komissio luonut oikeusalan foorumin — Pohditaan kansallisia käytäntöjä työryhmässä, jonka kokoonpano rajoitettu	— Verkko-oppimisen välineiden kehittäminen — Vuosittaiset kokoukset sähköisen oikeuden aiheista oikeusalan foorumin puitteissa — Videokonferenssien käyttökoulutus	— Euroopan juridinen koulutusverkosto — Komissio — Jäsenvaltiot kansallisella tasolla, ja mahdollisesti Euroopan juridisen koulutusverkoston kautta Euroopan tasolla	2010–2012		Hyvien käytäntöjen vaihtaminen

(¹) Ks. myös todentamista ja tunnistamista koskeva työskentely, joka on mainittu edellä sähköisen oikeuden portaalia koskevan hankkeen kohdalla.

(²) Noudattaen Euroopan sähköisen oikeuden hankkeelle kuuluvaa riippumattomuutta.

KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾

30. maaliskuuta 2009

(2009/C 75/02)

1 euro =

Rahayksikkö			Kurssi	Rahayksikkö			Kurssi
USD	Yhdysvaltain dollaria		1,3193	AUD	Australian dollaria		1,9386
JPY	Japanin jeniä		127,93	CAD	Kanadan dollaria		1,6533
DKK	Tanskan kruunua		7,4488	HKD	Hongkongin dollaria		10,2250
GBP	Englannin puntaa		0,92910	NZD	Uuden-Seelannin dollaria		2,3448
SEK	Ruotsin kruunua		10,9662	SGD	Singaporin dollaria		2,0055
CHF	Sveitsin frangia		1,5159	KRW	Etelä-Korean wonia	1	848,04
ISK	Islannin kruunua			ZAR	Etelä-Afrikan randia		12,8433
NOK	Norjan kruunua		8,9510	CNY	Kiinan juan renminbiä		9,0893
BGN	Bulgarian leviä		1,9558	HRK	Kroatian kunaa		7,4850
CZK	Tšekin korunaa		27,469	IDR	Indonesian rupiaa	15	244,51
EEK	Viron kruunua		15,6466	MYR	Malesian ringgitiä		4,8560
HUF	Unkarin forinttia		308,65	PHP	Filippiinien pesoa		63,980
LTL	Liettuan litiä		3,4528	RUB	Venäjän ruplaa		44,8913
LVL	Latvian latia		0,7096	THB	Thaimaan bahtia		47,257
PLN	Puolan zlotya		4,7260	BRL	Brasilian realia		3,0608
RON	Romanian leuta		4,2238	MXN	Meksikon pesoa		19,1611
TRY	Turkin liiraa		2,2352	INR	Intian rupiaa		67,9640

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

SIIRTOTYÖLÄISTEN SOSIAALITURVAN HALLINTOTOIMIKUNTA
Kurssit valuuttojen muuntamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 mukaisesti

(2009/C 75/03)

Asetuksen (ETY) N:o 574/72 107 artiklan 1, 2 ja 4 kohta

Viitekausi: tammikuu 2009

Soveltamiskausi: huhtikuu, toukokuu, kesäkuu 2009

01-2009	EUR	BGN	CZK	DKK	EEK	LVL	LTL	HUF	PLN
1 EUR =	1	1,95580	27,1693	7,45194	15,6466	0,704329	3,45280	279,859	4,23002
1 BGN =	0,511300	1	13,8917	3,81017	8,00010	0,360123	1,76542	143,092	2,16281
1 CZK =	0,0368062	0,0719856	1	0,274278	0,575892	0,0259237	0,127084	10,3005	0,155691
1 DKK =	0,134193	0,262455	3,64594	1	2,09967	0,0945162	0,463343	37,5551	0,567640
1 EEK =	0,0639116	0,124998	1,73644	0,476266	1	0,0450148	0,220674	17,8862	0,270347
1 LVL =	1,41979	2,77683	38,5748	10,5802	22,2149	1	4,90226	397,341	6,00575
1 LTL =	0,289620	0,566439	7,86878	2,15823	4,53157	0,203988	1	81,0526	1,22510
1 HUF =	0,00357323	0,00698853	0,0970824	0,0266275	0,0559090	0,00251673	0,0123377	1	0,0151148
1 PLN =	0,236406	0,462362	6,42298	1,76168	3,69894	0,166507	0,816261	66,1601	1
1 RON =	0,236107	0,461778	6,41487	1,75946	3,69427	0,166297	0,815230	66,0766	0,998737
1 SEK =	0,093228	0,182335	2,53294	0,694729	1,45870	0,0656631	0,321897	26,0906	0,394356
1 GBP =	1,08910	2,13005	29,5900	8,11587	17,0406	0,767081	3,76043	304,793	4,60690
1 NOK =	0,108502	0,212209	2,94793	0,808552	1,69769	0,0764212	0,374636	30,3653	0,458966
1 ISK =	0,00609146	0,0119137	0,165501	0,0453932	0,0953106	0,00429039	0,0210326	1,70475	0,0257670
1 CHF =	0,669583	1,30957	18,1921	4,98969	10,4767	0,471606	2,31194	187,389	2,83235

01-2009	RON	SEK	GBP	NOK	ISK	CHF
1 EUR =	4,23537	10,7264	0,918193	9,21640	—	1,49347
1 BGN =	2,16554	5,48441	0,469472	4,71235	—	0,763609
1 CZK =	0,155888	0,394798	0,0337952	0,339221	—	0,0549688
1 DKK =	0,568358	1,43941	0,123215	1,23678	—	0,200413
1 EEK =	0,270689	0,685542	0,0586832	0,589036	—	0,0954499
1 LVL =	6,01334	15,2293	1,30364	13,0854	—	2,12041
1 LTL =	1,22665	3,10658	0,265927	2,66926	—	0,432538
1 HUF =	0,0151340	0,038328	0,00328092	0,0329324	—	0,00533651
1 PLN =	1,00126	2,53578	0,217066	2,17881	—	0,353064
1 RON =	1	2,53258	0,216792	2,17606	—	0,352618
1 SEK =	0,394854	1	0,0856012	0,859226	—	0,139233
1 GBP =	4,61272	11,6821	1	10,0375	—	1,62653
1 NOK =	0,459547	1,16384	0,0996259	1	—	0,162044
1 ISK =	0,0257996	0,0653394	0,00559313	0,0561414	1	0,00909739
1 CHF =	2,83593	7,18222	0,614806	6,17115	—	1

1. Asetuksessa (ETY) N:o 574/72 eri valuutoissa osoitettujen määrien muuntaminen valuutaksi tapahtuu komission laskeman kurssin mukaisesti, joka perustuu Euroopan keskuspankin julkaisemien valuuttojen viitekurssien kuukausittaiseen keskiarvoon 2 kohdassa säädetyn viiteajanjakson aikana.
2. Viitekausi on:
 - seuraavan huhtikuun 1 päivästä sovellettaville muuntokursseille tammikuu,
 - seuraavan heinäkuun 1 päivästä sovellettaville muuntokursseille huhtikuu,
 - seuraavan lokakuun 1 päivästä sovellettaville muuntokursseille heinäkuu,
 - seuraavan tammikuun 1 päivästä sovellettaville muuntokursseille lokakuu.

Kurssit valuuttojen muuntamiseksi julkaistaan helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun toisessa *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (C-sarja).

Keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksessaan 5. joulukuuta 2008 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/M.5046 — Friesland Foods/Campina

Esittelijä: Ruotsi

(2009/C 75/04)

1. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että ilmoitettu toimenpide muodostaa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 139/2004 tarkoitetun keskittymän.
2. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että ilmoitetulla toimenpiteellä on neuvoston asetuksessa (EY) N:o 139/2004 tarkoitettu yhteisönlajajuinen ulottuvuus.
3. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että tämän toimenpiteen tarkastelussa merkityksellisten tuotemarkkinoiden määrittelyt ovat seuraavat:
 - a) raakamaidon hankinta jaoteltuna tavanomaisesti tuotetun raakamaidon hankintaan ja luomuraakamaidon hankintaan;
 - b) tuoreet perusmaitotuotteet jaoteltuna tuoreeseen maitoon, tuoreeseen kurnupiimään ja luonnonjogurttiin;
 - c) kauan säilyvät perusmaitotuotteet;
 - d) tuoreet luomuperusmaitotuotteet;
 - e) hollantilaistyyppinen juusto erikoistuneille juuston tukkumyyjille ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille;
 - f) irtomyyntissä oleva voi jaoteltuna perusvoihin, fraktioituneeseen voiöljyyn ja fraktioitumattomaan voiöljyyn sekä palavoi jaoteltuna päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - g) lisäarvoa sisältävät, päivittäistavarakaupan ulkopuoliselle segmentille myytävät jogurtit ja rahat;
 - h) tuotemerkillä varustetut, muut kuin terveysvaikutteiset tuoreet maustetut maitopohjaiset juomat jaoteltuna päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - i) kauan säilyvät maustetut maitopohjaiset juomat jaoteltuina kauan säilyviin suklaanmakuisiin maitopohjaisiin juomiin ja kauan säilyviin hedelmänmakuisiin maitopohjaisiin juomiin;
 - j) tuoreet vaniljakastikkeet ja vanukkaat jaoteltuina päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - k) nestemäinen kerma jaoteltuna päivittäistavarakaupan ulkopuolelle, teollisuudelle ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - l) spraykerma jaoteltuna spraykermaan, joka on maitotuote, ja spraykermoihin, jotka eivät ole maitotuotteita, sekä päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - m) kahvimaito jaoteltuna päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin sekä kahvikerma jaoteltuna päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvan myynnin ja vähittäiskaupalle suuntautuvan myynnin segmentteihin;
 - n) sumukuivatut emulsiot jaoteltuina kermajauheisiin, vaahtoa muodostaviin aineisiin ja koristekastikkeisiin;
 - o) elintarvikelaatuinen laktoosi;
 - p) lääkelaatua oleva laktoosi jaoteltuna lääkelaktoosiin ja inhalaatiojauheessa käytettävään laktoosiin.
4. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että tämän toimenpiteen tarkastelussa merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määrittelyt ovat seuraavat:
 - a) kansalliset (Alankomaat) kaikkien raakamaidon hankinnan markkinoiden osalta;
 - b) kansalliset (Alankomaat) kaikkien tuoreiden perusmaitotuotteiden markkinoiden osalta;
 - c) kansallista laajemmat markkinat (mukaan lukien Belgia, Saksa ja Alankomaat) kauan säilyvien perusmaitotuotteiden osalta;
 - d) kansalliset (Alankomaat) tuoreiden luomuperusmaitotuotteiden osalta;

- e) kansalliset (Alankomaat) hollantilaistyyppisen juuston kaikkien markkinoiden osalta (paitsi kuoretoman juuston osalta);
 - f) ETA:n laajuiset kaiken irtomyyntissä olevan voion osalta ja kansallisia markkinoita laajemmat (sisältäen vähintään Belgian, Saksan ja Alankomaat) kaikkien palavoin markkinoiden osalta;
 - g) kansalliset (Alankomaat) lisäarvoa sisältävien, päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvaan myyntiin tarkoitettujen jogurttien ja rahkojen osalta;
 - h) kansalliset (Alankomaat) kaikkien tuotemerkillä varustettujen muiden kuin terveysvaikutteisten maustettujen maitopohjaisten juomien markkinoiden osalta;
 - i) kansalliset (Alankomaat ja Belgia) tai vaihtoehtoisesti kansallisia markkinoita laajemmat (sisältäen Belgian, Saksan ja Alankomaat) kaikkien kauan säilyvien maustettujen maitopohjaisten juomien markkinoiden osalta;
 - j) kansalliset (Alankomaat) kaikkien tuoreiden vaniljakastikkeiden ja vanukkaiden markkinoiden osalta;
 - k) kansallisia markkinoita laajemmat (sisältäen vähintään Belgian, Saksan ja Alankomaat) kaikkien nestemäisen kerman markkinoiden osalta;
 - l) kansallisia markkinoita laajemmat (sisältäen vähintään Belgian, Saksan ja Alankomaat) kaikkien spraykerman markkinoiden osalta;
 - m) kansallisia markkinoita laajemmat (sisältäen Belgian, Saksan ja Alankomaat) kaikkien kahvimaidon ja kahvikerman markkinoiden osalta;
 - n) ETA:n laajuiset kaikkien sumukuivattujen emulsioiden markkinoiden osalta;
 - o) ETA:n laajuiset tai maailmanlaajuiset elintarvikekäyttöön tarkoitetun laktoosin osalta;
 - p) ETA:n laajuiset tai maailmanlaajuiset lääkelaatua olevan laktoosin kaikkien markkinoiden osalta.
5. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että ehdotettu keskittymä on omiaan olennaisesti estämään tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla seuraavien markkinoiden osalta:
- a) tavanomaisesti tuotetun raakamaidon hankinta Alankomaissa;
 - b) tuoreiden perusmaitotuotteiden kaikki markkinat Alankomaissa;
 - c) hollantilaistyyppisen juuston kaikki markkinat Alankomaissa;
 - d) päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvaan myyntiin Alankomaissa tarkoitetut lisäarvoa sisältävät jogurtit ja rahkat;
 - e) tuotemerkillä varustettujen, muiden kuin terveysvaikutteisten maustettujen maitopohjaisten tuoreiden juomien kaikki markkinat Alankomaissa;
 - f) kauan säilyvien maitopohjaisten juomien kaikki markkinat Alankomaissa ja Belgiassa tai vaihtoehtoisesti laajemmalla alueella, johon kuuluvat Belgia, Saksa ja Alankomaat;
 - g) tuoreiden vaniljakastikkeiden ja vanukkaiden kaikki markkinat Alankomaissa.
6. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että ehdotettu keskittymä ei todennäköisesti olennaisesti estä tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla seuraavien markkinoiden osalta:
- a) luomuraakamaidon hankinta Alankomaissa;
 - b) kauan säilyvät perusmaitotuotteet;
 - c) tuoreet luomuperusmaitotuotteet;
 - d) kuoreton juusto;
 - e) kaikki irtomyyntissä olevan voion ja palavoin markkinat;
 - f) kaikki nestemäisen kerman markkinat;
 - g) kaikki spraykerman markkinat;
 - h) kaikki kahvimaidon ja kahvikerman markkinat;

- i) kaikki sumukuivattujen emulsioiden markkinat;
 - j) kaikki elintarvikekäyttöön tarkoitettujen laktoosin markkinat;
 - k) kaikki lääkelaatua olevan laktoosin markkinat (mukaan lukien inhalaatiojauheissa käytettävä laktoosi).
7. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että esitetyt sitoumukset ovat riittävät poistamaan olennaiset kilpailun esteet seuraavilla markkinoilla:
- a) tavanomaisesti tuotetun raakamaidon hankinta Alankomaissa;
 - b) tuoreiden perusmaitotuotteiden kaikki markkinat Alankomaissa;
 - c) hollantilaistyyppisen juuston kaikki markkinat Alankomaissa;
 - d) päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvaan myyntiin Alankomaissa tarkoitettua lisäarvoa sisältävät jogurtit ja rahkat;
 - e) tuotemerkillä varustettujen, muiden kuin terveysvaikutteisten maustettujen maitopohjaisten tuoreiden juomien kaikki markkinat Alankomaissa;
 - f) kauan säilyvien maitopohjaisten juomien kaikki markkinat Alankomaissa ja Belgiassa tai vaihtoehtoisesti laajemmalla alueella, johon kuuluvat Belgia, Saksa ja Alankomaat;
 - g) tuoreiden vaniljakastikkeiden ja vanukkaiden kaikki markkinat Alankomaissa.
8. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että ehdotettu keskittymä ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, jos osapuolet noudattavat antamia sitoumuksia kaikilta osin.
9. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että ilmoitettu keskittymä olisi todettava yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi sulautuma-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan sekä ETA-sopimuksen 57 artiklan mukaisesti.
10. Neuvoa-antava komitea suosittelee tämän lausunnon julkaisemista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
-

Loppukertomus ⁽¹⁾ asiassa COMP/M.5046 — Friesland/Campina

(2009/C 75/05)

JOHDANTO

Komissio vastaanotti 12. kesäkuuta 2008 ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä ⁽²⁾, jolla osuuskunnat Zuivelcoöperatie Campina U.A. ja Zuivelcoöperatie Friesland Foods U.A., jäljempänä 'osapuolet', sulautuvat oikeudelliselta kannalta täydellisellä sulautumalla.

Komissio aloitti 17. heinäkuuta 2008 menettelyn sillä perusteella, että ilmoitettu toimenpide herätti vakavia epäilyjä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan ⁽³⁾.

MENETTELY**Määräajan pidentäminen**

Komissio pidensi menettelyä viidellä työpäivällä osapuolten suostumuksella vaiheessa II ⁽⁴⁾.

Väitetiedoksianto ja vastaus

Komissio antoi väitetiedoksiannon 3. lokakuuta 2008. Väitetiedoksiannossa se teki alustavan päätelmän, jonka mukaan liiketoimi aiheuttaisi vakavia kilpailuongelmia seuraavilla 14 tuotemarkkinoilla: tuoreen maidon, tuoreen kurnupiimän ja luonnonjogurtin myynti; muiden kuin terveysvaikutteisten tuoreiden maitopohjaisten tuotemerkillä varustettujen juomien myynti jaoteltuna jakelukanavan mukaan vähittäiskaupoille suuntautuvaan myyntiin ja päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvaan myyntiin; lisäarvoa sisältävien jogurttien ja rahkan myynti päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvalla segmentillä; tuoreen vaniljakastikkeen ja vanukkaan myynti (kaikki edellä mainitut yhdessä "tuoremaidotuotteet"); pitkään säilyvien maitopohjaisten juomien myynti; hollantilaistyyppisten juustojen myynti erikoistuneille tukkukauppiaille ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille; tavanomaisesti tuotetun raakamaidon hankinta (siltä osin kuin se liittyy tuotantoketjun loppupään markkinoilla esiintyviin kilpailuongelmiin); lääkelaktoosin ja inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin myynti.

Osapuolet vastasivat väitetiedoksiantoon 17. lokakuuta 2008.

Tutustuminen asiakirjoihin

Osapuolille myönnettiin 6. lokakuuta 2008 oikeus tutustua asiakirjoihin.

Ne saivat myös useaan otteeseen mahdollisuuden tutustua asiakirjoihin, jotka oli lisätty aineistoon väitetiedoksiannon antamisen jälkeen.

Kolmansien osapuolien osallistuminen

Seuraavien kolmansien osapuolten osallistuminen menettelyyn hyväksyttiin näiden perustellusta pyynnöstä: Superunie C.I.V. B.A., Albert Heijn B.V., Arla Foods AmbA ja CBC Co., Ltd.

Suullinen kuuleminen

Suullinen kuuleminen järjestettiin 21. lokakuuta 2008. Siihen osallistuivat osapuolet, kaksi neljästä hyväksytystä kolmannelle osapuolelle (Albert Heijn B.V. ja Arla Foods AmbA) ja 11 jäsenvaltiota. Osapuolten esittämät huomautukset johtivat komission lisätutkimuksiin.

Sitoumukset

Osapuolet esittivät jo ennen kuulemista ehdotuksia korjaustoimenpiteiksi tuoreiden maitotuotteiden alalla. Kuulemisen jälkeen osapuolten kanssa pidetyssä kokouksessa, jossa luotiin yleiskatsaus tilanteeseen, komissio ilmoitti osapuolille, etteivät ehdotukset korjaustoimenpiteiksi kohdistuneet kaikkiin väitetiedoksiannossa esitettyihin seikkoihin. Jotta osapuolet voisivat esittää toteuttamiskelpoisen ehdotuksen korjaustoimenpiteiksi, komissio pidensi menettelyn kestoa yhdellä työpäivällä osapuolten suostumuksella ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Laadittu tietyissä kilpailuasioita koskeissa menettelyissä kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan toimivaltuuksista 23 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn komission päätöksen 2001/462/EY, EHTY 15 ja 16 artiklan mukaisesti (EYVL L 162, 19.6.2001, s. 21).

⁽²⁾ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 (EY:n sulautuma-asetus) 4 artiklan mukaisesti.

⁽³⁾ Vrt. asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan c alakohta.

⁽⁴⁾ EY:n sulautuma-asetuksen 10 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

Tämän jälkeen osapuolet esittivät ensimmäisen sitovien sitoumusten kokonaisuuden ja täydensivät sitä myöhemmin. Korjaustoimenpidepaketti koostuu pääasiassa tuoreeseen maitoon, juustoon ja kauan säilyviin maitotuotteisiin liittyvän toiminnan ja raakamaidon saannin luovuttamisesta. Tämän jälkeen järjestetyssä markkinatestissä kävi kuitenkin ilmi, että toimenpiteet eivät olleet riittäviä. Näin ollen osapuolet esittivät tarkistetun sitoumuspaketin.

Toinen markkinatesti osoitti, että kokonaisuutta oli edelleen parannettava raakamaidon hankinnan osalta kilpailun varmistamiseksi tuoreiden maitotuotteiden ja juuston tuotantoketjun loppupään markkinoilla.

Osapuolet toimittivat 27. marraskuuta 2008 lopullisen korjaustoimenpidepaketin.

Osapuolet ilmoittivat minulle olevansa huolissaan siitä, että komissio oli rikkonut niiden puolustautumisoikeuksia. Osapuolten mukaan komissio oli edellyttänyt niitä tarjoamaan raakamaidon hankinnan markkinoita koskevan korjaustoimenpiteen, joka ei perustunut väitetiedoksiantoon.

Tältä osin totean, että komissio ei päätösluonnoksessa sen paremmin kuin aikaisemmassa vaiheessa väitetiedoksiannossakaan päättelä sulautuman vahvan markkina-aseman raakamaidon hankinnan markkinoilla sinällään johtavan tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen. Kilpailuun liittyvät ongelmat johtuvat pikemminkin osapuolten kasvaneesta markkinavoimasta tuotantoketjun loppupään markkinoilla. Osapuolten ehdottamien raakamaidon hankintaan liittyvien sitoumusten sekä tuoreita maitotuotteita ja juustoa koskevien sitoumusten avulla varmistetaan tehokkaan kilpailun palauttaminen näille tuotantoketjun loppupään markkinoille siten, että luovutettavan liiketoiminnan ostajille ja tuotantoketjun loppupään markkinoilla toimiville kilpailijoille annetaan mahdollisuus turvata raakamaidon asianmukainen tarjonta pysyvällä tavalla. Näin ollen kun tuotantoketjun loppupään ongelmat korjataan, myös raakamaidon hankinnan markkinoita koskeva kilpailuongelma korjautuu automaattisesti.

Käsitykseni mukaan komission yksiköt käsitelivät tämän jälkeen aikaisemmasta yhteydenpidosta aiheutuneita mahdollisia väärinkäsityksiä eräässä asian käsittelyn senhetkistä tilannetta käsitelleistä kokouksista ja vahvistivat osapuolille, että raakamaidon hankinnan markkinoita koskeva ongelma liittyi markkinoille pääsyn esteisiin ja/tai laajentumiseen tuotantoketjun loppupään markkinoilla. Tämän vuoksi raakamaidon saantia koskevat sitoumukset olivat tarpeen, jotta tuotantoketjun loppupään ongelmia koskevat kilpailuongelmat saatiin ratkaistua.

Tämän jälkeen osapuolet eivät olleet asiasta yhteydessä minuun.

PÄÄTÖSLUONNOS

Komissio on päätösluonnoksessa tullut siihen tulokseen, että 27. marraskuuta 2008 esitetystä muodostaan sitoumukset takaavat sen, että ehdotettu sulautuma ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua seuraavilla markkinoilla: tuoreen maidon, tuoreen kirnupiimän ja luonnonjogurtin myynti; muiden kuin terveysvaikutteisten tuoreiden maitopohjaisten tuotemerkillä varustettujen juomien myynti jaoteltuna jakelukanavan mukaan vähittäiskaupoille tapahtuvaan myyntiin ja päivittäistavarakaupan ulkopuolelle suuntautuvaan myyntiin; lisäarvoa sisältävien jogurttien ja rahkan myynti päivittäistavarakaupan ulkopuolisella segmentillä; tuoreen vaniljakastikkeen ja vanukkaiden myynti (kaikkien edellä mainittujen markkinoiden kanssa yhdessä "tuore-maitotuotteet"); pitkään säilyvien maitopohjaisten juomien myynti; hollantilaistyyppisten juustojen myynti erikoistuneille tukkukauppiaille ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille. Näin ollen se ei myöskään olennaisesti estä tehokasta kilpailua raakamaidon hankinnan markkinoilla.

Poiketen alustavasta arviostaan komissio on päättellyt, että sulautuma ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua lääkelaktoosin ja inhalaatiojauheisiin käytettävän laktoosin osalta. Komission yleinen päätelmä on, että ehdotettu keskittymä on todettava yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi edellyttäen, että päätöksen liitteessä esitettyjä sitoumuksia noudatetaan täysimääräisesti.

Sulautuman osapuolten esittämien edellä mainittujen huomautusten lisäksi osapuolet tai kolmannet osapuolet eivät ole toimittaneet minulle kyselyjä tai huomautuksia. Sen vuoksi ja ottaen huomioon edellä mainitut huomautukset katson, että kyseessä oleva asia ei anna aiheutta erityisiin huomautuksiin kuulluksi tulemistä koskevien oikeuksien osalta.

Brysselissä 12. joulukuuta 2008.

Michael ALBERS

TIIVISTELMÄ KOMISSION PÄÄTÖKSESTÄ,
tehty 17 päivänä joulukuuta 2008,
keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi
(Asia COMP/M.5046 — Friesland Foods/Campina)
(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 8459)
(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2009/C 75/06)

Komissio teki 17 päivänä joulukuuta 2008 päätöksen sulautuma-asiassa yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla todistusvoimaisella kielellä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa:

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I OSAPUOLET

- (1) Friesland Foods -osuuskuntaan kuuluu 9 417 jäsentä (vuonna 2007), ja se myy maitotuotteita kuluttajille Euroopassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Afrikassa sekä valmistusaineita ammatti- ja teollisuusasiakkaille kautta maailman.
- (2) Campina on meijeriosuuskunta, jonka jäsenenä on 6 885 maataloustuottajaa (vuonna 2007), ja se toimii tuoreiden maitotuotteiden, juuston, voin, tuoreiden ja kauan säilyvien maustettujen juomien sekä emulsioiden alalla eri maissa Euroopassa, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa sekä Aasiassa.
- (5) Ilmoituksen tekijöille lähetettiin EY:n sulautuma-asetuksen 18 artiklan mukainen väitetiedoksianto 3. lokakuuta 2008. Friesland Foods ja Campina vastasivat väitetiedoksiantoon 17. lokakuuta 2008. Ilmoituksen tekijöiden pyynnöstä järjestettiin suullinen kuuleminen 21. lokakuuta 2008.
- (6) Ilmoituksen tekijät tarjosivat 28. lokakuuta 2008 sitoumuksia tehdäkseen ehdotetusta keskittymästä yhteismarkkinoille soveltuvan. Sitoumuksia muutettiin ja niiden lopullinen versio toimitettiin komissiolle 27. marraskuuta 2008.

II TOIMENPIDE

- (3) Komissio vastaanotti 12. kesäkuuta 2008 sulautuma-asetuksen 4 artiklan mukaisen muodollisen ilmoituksen, joka koski Zuivelcoöperatie Campina U.A. -osuuskunnan, jäljempänä 'Campina', ja Zuivelcoöperatie Friesland Foods U.A. -osuuskunnan, jäljempänä 'Friesland Foods', sulautumista oikeudelliselta kannalta täydellisellä sulautumalla. Campinaan ja Friesland Foodsin viitataan jatkossa yhdessä nimityksellä 'ilmoituksen tekijät'.

III TIIVISTELMÄ

- (4) Tutkittuaan ilmoituksen komissio teki 17. heinäkuuta 2008 päätöksen, jonka päätelmissä se totesi toimenpiteen kuuluvan EY:n sulautuma-asetuksen soveltamisalaan ja ilmaisi vakavia epäilyjä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan ja jolla se aloitti asiassa sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen menettelyn.

IV PERUSTELUT

- (7) Maitoala kattaa useita toisiinsa liittyviä tuotemarkkinoita, mikä kuvastaa maitopohjaisten lopputuotteitten laajaa kirjoa. Meijeriyhtiöiden, varsinkin meijeriosuuskuntien tyypillinen liiketoimintamalli on hyödyntää maataloustuottajilta kerätty raakamaito jalostamalla siitä monenlaisia maitotuotteita. Yhteinen raaka-aine, raakamaito, merkitsee sitä, että maitotuotteiden hinnat noudattavat samoja kehityssuuntia.
- (8) Raakamaito koostuu useista ravintoaineista: rasvasta, proteiineista, laktoosista (=maitosokeri) ja mineraaleista. Joihinkin maitotuotteisiin käytetään ainoastaan muita ainesosia kuin rasvoja (erityisesti proteiineja ja laktoosia). Jotkin tuotteet, erityisesti voi ja kerma, perustuvat maidon rasvaan. Monet olennaiset tuotteet kuten juusto ja maito sisältävät sekä rasvaa että muita ainesosia. Jotkin tuotteet, erityisesti kerma, kirnupiimä ja hera, ovat pohjimmiltaan ensisijaisten maitotuotteiden, kuten kulutukseen tarkoitettun maidon ja juuston, tuotannossa syntyviä sivutuotteita.

A. MERKITYKSELLESET MARKKINAT

1. Raakamaidon hankinta

(9) Merkityksellisten *tuotemarkkinoiden* osalta markkinatutkimus osoitti, että kysyntäpuolella luomuraakamaito ja tavanomaisesti tuotettu raakamaito eivät ole maidonjalostajille toisensa korvaavia vaihtoehtoja. Tarjontapuolella luomumaidontuottajilla ei ole kannustimia siirtyä tuottamaan tavanomaisesti tuotettua maitoa, koska he saavat luomumaidosta hintalisää ja ovat investoineet luomumaidon tuotantoon. Tavanomaista maitoa tuottavan maidontuottajan on mahdollista siirtyä tuottamaan luomumaitoa, mutta tämä vaatii merkittäviä investointeja laidunmaihin (laajempi käyttö) ja keskimäärin kahden vuoden siirtymäkauden. Näin ollen on päätelty, että tavanomaisesti tuotetun maidon hankinta ja luomumaidon hankinta muodostavat erilliset tuotemarkkinat.

(10) Merkityksellisten *maantieteellisten markkinoiden* osalta (sekä tavanomaisesti tuotetun että luomumaidon) on todettu, että osapuolten toiminnassa on päällekkäisyyttä ainoastaan Alankomaissa. Campinan vuosittain Saksasta ja Belgiasta Alankomaihin kuljettamat määrät ovat vähäpätöisiä verrattuna ilmoituksen tekijöiden Alankomaista ostaman raakamaidon kokonaismäärään (yli 8 000 miljoonaa kiloa vuodessa). Sen vuoksi on katsottu, ettei sulautumalla ole olennaista vaikutusta hankintamarkkinoihin Alankomaiden alueen ulkopuolella, ja arvioinnissa on keskitytty Alankomaihin.

2. Perusmaitotuotteet

(11) Merkityksellisistä *tuotemarkkinoista* on päätelty, että on tarpeen erottaa toisistaan tuoreet ja kauan säilyvät perusmaitotuotteet. Kunkin luokan sisällä tuotteet voidaan jaotella edelleen luomu- ja muihin kuin luomutuotteisiin.

(12) Muiden kuin luomu- sekä luomutuotettujen tuoreiden perusmaitotuotteiden alalla tuore maito, tuore kurnupiimä, luonnonjogurtti ja vaniljakastike ovat erillisiä merkityksellisiä tuotemarkkinoita asiakkaiden näkökulmasta vallitsevan korvattavuuden puutteen sekä tarjontapuolen korvattavuuden puutteen vuoksi. Vaniljakastiketta käsitellään tuoreiden maitopohjaisten jälkiruokien yhteydessä. Kun kyse on tuoreesta maidosta, tuoreesta kurnupiimästä ja luonnonjogurtista, sekä omalla tuotemerkillä että tuotemerkillä varustetut tuotteet kuuluvat samoille tuotantoketjun alkupään markkinoille. Mahdollinen jaottelu jakelukanavan mukaan vähittäiskauppaan ja myyntiin päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille jätetään avoimeksi muiden kuin luomutuotettujen tuoreiden perusmaitotuotteiden osalta. Luomutuotettujen tuoreiden perusmaitotuotteiden osalta myynti päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille ja vähittäiskauppa kuuluvat samoille markkinoille.

(13) Merkityksellisistä *maantieteellisistä markkinoista* on päätelty, että markkinat ovat (luomutuotetun sekä muun kuin luomutuotetun) tuoreen maidon, tuoreen kurnupiimän ja luonnonjogurtin tuotantoketjun alkupään markkinoiden osalta kansalliset.

(14) Koska kauan säilyvien perusmaitotuotteiden kohdalla ainoa päällekkäisyys esiintyy kauan säilyvän maidon alalla eikä sen paremmin kysyntä- kuin tarjontapuolellakaan ole korvattavuutta, merkitykselliset tuotemarkkinat ovat kauan säilyvän maidon markkinat, joilla ei eroteta toisistaan omalla tuotemerkillä varustettuja ja tuotemerkillä varustettuja tuotteita. Mahdollinen jaottelu jakelukanavan mukaan vähittäiskauppaan ja myyntiin päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille jätetään avoimeksi. Merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat kansallisia markkinoita laajemmat ja kattavat Belgian, Saksan ja Alankomaat.

3. Hollantilaistyyppinen juusto

(15) Merkityksellisten *tuotemarkkinoiden* osalta olisi hollantilaistyyppisen juuston tapauksessa määriteltävä erilliset tuotemarkkinat sellaiselle myynnille, joka on suunnattu erikoistuneille juuston tukkumyyjille, ja sellaiselle, joka on suunnattu uudenaikaistyyppiselle vähittäiskaupalle (supermarketit, hypermarketit, alennusmyymälät). Hollantilaistyyppisen juuston myynnin tarkempi jaottelu erikoistuneille juuston tukkukauppiaille (Gouda/Maasdam/Edam, luonnonjuusto, kuoreton juusto, 15 päivää vanha luonnonjuusto/muu luonnonjuusto) ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille (Gouda/Maasdam/Edam, luonnonjuusto/kuoreton juusto) jätetään avoimeksi, koska sillä ei olisi merkittävää vaikutusta kilpailuvaikutusten arviointiin.

(16) Kun kyse on hollantilaistyyppisen juuston (mukaan lukien kaikki tarkemmat jaottelut, paitsi kuorettoman juuston osalta) myynnistä erikoistuneille juuston tukkumyyjille ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille, merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat kansalliset. Sen sijaan, kun on kyse kuorettoman hollantilaistyyppisen juuston (mukaan lukien kaikki tarkemmat jaottelut) myynnistä erikoistuneille juuston tukkumyyjille ja uudenaikaisille vähittäiskaupoille, markkinat ovat kansallisia laajemmat, ja niihin kuuluvat vähintään Alankomaat ja Saksa.

4. Voi

(17) On todettu, että vain merkitykselliset *tuotemarkkinat* olisi ensisijaisesti jaettava erillisiin irtomyynissä olevan voin ja palavoin markkinoihin. Irtomyynissä oleva maidosta valmistettu voi kuuluu irtomyynissä olevista kasvirasvoista erillisille markkinoille. Lisäksi se voidaan jakaa perusvoin (rasvapitoisuus 82 %), fraktioimattomaan voiöljyyn (tai yksinkertaisesti voiöljyyn, jonka rasvapitoisuus on 99,8 %) ja fraktioituun voiöljyyn (tai yksinkertaisesti fraktioituun voin, joka on lajiteltu sen sulamispisteen mukaisesti). Kun on kyse palavoista, maidosta valmistettu voi ja kasvirasvat kuuluvat eri markkinoille, ja maidosta valmistetun palavoin markkinat on jaettava edelleen vähittäiskauppiaille myytävään palavoihin ja päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille myytävään palavoihin. Tuotemerkillä ja omalla tuotemerkillä varustetun palavoin kuuluminen samoille markkinoille on jätetty avoimeksi, sillä jaottelulla ei olisi vaikutusta kilpailuvaikutusten arviointiin.

- (18) Merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat irtomyyntissä olevan voin, fraktoidun voiöljyn ja fraktioimattoman voiöljyn markkinoiden kohdalla ETA:n laajuiset. Palavoin merkitykselliset maantieteelliset markkinat kattavat vähintään Alankomaat, Belgian ja Saksan. Kysymys siitä, kattavatko palavoin merkitykselliset maantieteelliset markkinat ETA-alueen, voidaan jättää avoimeksi, sillä kysymys ei vaikuta ratkaisevasti kilpailuvaikutusten arviointiin.

5. Lisäarvoa sisältävät jogurtit ja rahkat

- (19) Kun tarkastellaan merkityksellisiä *tuotemarkkinoita*, lisäarvoa sisältävillä jogurteilla ja rahkoilla on erilliset markkinat, jotka määräytyvät jakelukanavan mukaan. Jaottelu lisäarvoa sisältävän jogurtin ja rahkan välillä sekä jaottelu terveys-/hemmottelutuotteisiin sekä omalla tuotemerkillä ja tuotemerkillä varustettuihin tuotteisiin voidaan jättää avoimeksi, sillä se ei vaikuttaisi kilpailuvaikutusten arviointiin. Koska Friesland Foods ei toimi terveysvaikutteisten tuotteiden segmentillä, terveydellistä lisäarvoa sisältävien jogurttien ja rahkan markkinoita ei ole käsitelty tarkemmin.

- (20) Lisäarvoa sisältävän jogurtin ja rahkan merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat kansalliset, kun kyse on päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille suunnatun tukkukaupan tuotantoketjun alkupään markkinoista, ja kansallisia laajemmat, kun kyse on vähittäiskaupan tuotantoketjun alkupään markkinoista.

6. Maustetut maitopohjaiset juomat

- (21) Näillä markkinoilla tehtiin alustava jaottelu tuoreisiin maustettuihin maitopohjaisiin juomiin ja kauan säilyviin maustettuihin maitopohjaisiin juomiin.

- (22) Merkityksellisistä *tuotemarkkinoista* todetaan, että ne ovat erilliset terveyteen liittyvillä tuoreilla maustetuilla maitopohjaisilla juomilla ja muilla tuoreilla maustetuilla maitopohjaisilla juomilla, jotka voidaan edelleen jakaa tuotemerkillä varustettujen ja omalla tuotemerkillä varustettujen tuotteiden tarjontaan sekä jakelukanavan perusteella (vähittäiskauppa/päivittäistavarakaupan ulkopuoliset asiakkuudet). Koska ehdotettu sulautuma ei johtaisi tehokkaan kilpailun estymiseen terveyteen liittyvien tuoreiden maustettujen maitopohjaisten juomien markkinoilla eikä sillä ole vaikutusta omalla tuotemerkillä varustettujen tuotteiden markkinoihin, kilpailuvaikutusten arvioinnissa keskitytään tuotemerkillä varustettujen muiden kuin terveyteen liittyvien tuoreiden maustettujen maitopohjaisten juomien markkinoihin.

- (23) Kauan säilyvien maustettujen maitopohjaisten juomien osalta havaittiin, että suklaanmakuiset ja hedelmänmakuiset maitopohjaiset juomat kuuluvat erillisille tuotemarkkinoille. Ei ole tarpeen tehdä päätelmää siitä, kuuluuko tuotemerkillä varustettujen ja omalla tuotemerkillä varus-

tettujen kauan säilyvien maitopohjaisten juomien hankinta eri tuotemarkkinoille. Jakelukanavan mukainen jaottelu vähittäiskauppaan ja päivittäistavarakaupan ulkopuolisiin asiakkuuksiin voidaan sekin jättää avoimeksi.

- (24) Merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat kansalliset terveyteen liittymättömien tuoreiden maustettujen maitopohjaisten juomien tuotantoketjun alkupään markkinoiden osalta. Kauan säilyvien maustettujen maitopohjaisten juomien osalta todettiin, että sekä omalla tuotemerkillä varustettuja että tuotemerkillä varustettuja tuotteita sisältävien markkinoiden maantieteellinen ulottuvuus on kansallista laajempi ja kattaa Alankomaat, Belgian ja Saksan. Jos tuotantoketjun alkupään tuotemarkkinat rajoitetaan tuotemerkillä varustettuihin tuotteisiin, nämä markkinat ovat laajuudeltaan kansalliset, koska tuotemerkit eri maissa eroavat suuresti toisistaan.

7. Tuoreet maitopohjaiset jälkiruuat

- (25) Merkityksellisillä *tuotemarkkinoilla* on erilliset tuoreen vaniljakastikkeen, vanukkaiden ja annospakattujen jälkiruokien merkitykselliset tuotemarkkinat. Vaniljakastikkeen osalta ei ole tarpeen tehdä jakoa omalla tuotemerkillä ja tuotemerkillä varustettuihin tuotteisiin. Tarve jakaa markkinat edelleen jakelukanavan perusteella voidaan jättää avoimeksi, sillä se ei vaikuttaisi kilpailuvaikutusten arviointiin.

- (26) Merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat vaniljakastikkeen ja vanukkaiden markkinoiden osalta kansalliset.

8. Kerma

- (27) Kerman merkityksellisistä *tuotemarkkinoista* todettiin, että ne olisi ensisijaisesti jaettava erillisiin nestemäisen kerman ja spraykerman markkinoihin. Nestemäinen kerma jaotellaan maidosta valmistettuun nestemäiseen kermaan ja nestemäiseen kermaan, joka ei ole maitotuote, ja kumpikin näistä segmenteistä myyntikanavan mukaan vähittäiskaupan, päivittäistavarakaupan ulkopuolisen myynnin ja teollisuuden kautta myytävään nestemäiseen kermaan. Maidosta valmistetun nestemäisen kerman markkinat sisältävät sekä vähärasvaisen että runsaasti rasvaa sisältävän nestemäisen kerman. Maidosta valmistetun nestemäisen kerman osalta jaottelu tuoreeseen kermaan ja kauan säilyvään kermaan on jätetty avoimeksi, koska sillä ei olisi vaikutusta kilpailuvaikutusten arviointiin. Samoin avoimeksi on jätetty kysymys tuotemerkillä varustetun ja omalla tuotemerkillä varustetun nestemäisen kerman erosta, koska sillä ei olisi vaikutusta liiketoimen vaikutuksia koskevaan lopulliseen päätelmään. Koska osapuolten toiminnassa ei ole päällekkäisyyttä sellaisen nestemäisen kerman markkinoilla, joka ei ole maitotuote, arvioinnissa keskityttiin maidosta valmistetun nestemäisen kerman arviointiin.

- (28) Spraykerman osalta erotetaan kahdet merkitykselliset tuotemarkkinat: vähittäiskaupalle myytävä maitotuote-spraykerma ja päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille myytävä maitotuote-spraykerma. Spraykerman vähittäismarkkinoihin kuuluvat sekä tuotemerkillä varustetut että omalla tuotemerkillä varustetut tuotteet, kun taas kysymys tuotemerkkien ja omien tuotemerkkien välisestä jaottelusta voidaan jättää päivittäistavarakaupan ulkopuolisen myynnin osalta avoimeksi, koska sillä ei olisi vaikutusta kilpailuvaikutusten arviointiin.
- (29) Päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille, vähittäiskaupalle ja teollisuusasiakkaille myytävän maidosta valmistetun nestemäisen kerman ja vähittäiskaupalle ja päivittäistavarakaupan ulkopuolisille asiakkaille myytävän spraykerman merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ylittävät kansalliset rajat, ja niihin kuuluvat ainakin Alankomaat, Belgia ja Saksa.

9. Nestemäiset kahvimaidot ja -kermat

- (30) Merkityksellisillä *tuotemarkkinoilla* erotetaan kahvimaidon ja kahvikerman erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat. Näitä tuotteita ei ole tarpeen jakaa omalla tuotemerkillä ja tuotemerkillä varustettuihin tuotteisiin. Tuotteet olisi jaoteltava jakelukanavan mukaan vähittäiskauppaan ja päivittäistavarakaupan ulkopuoliseen myyntiin.
- (31) Kahvimaidon ja kahvikerman merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat kansallisia markkinoita laajemmat, ja niihin kuuluvat Alankomaat, Belgia ja Saksa.

10. Sumukuivatut emulsiot

- (32) Nestemäiset emulsiot ja sumukuivatut emulsiot muodostavat erilliset merkitykselliset *tuotemarkkinat*. Lisäksi sumukuivattujen emulsioiden eri luokat kuten rasvasekoitteet sekä vaahto- ja kuorrutevalmisteet (*creamers, foamers, toppings*) kuuluvat erillisille tuotemarkkinoille. Koska Campina ei toimi rasvatiivisteiden eikä kapseloitujen ravintoöljyjen alalla ja Friesland Foods taas ei toimi vispauksessa käytettävien stabilointiaineiden segmentillä, näiden kolmen tuotteen tarkkaa tuotemarkkinamäärittelyä ei käsitellä.
- (33) Merkitykselliset *maantieteelliset markkinat* ovat sekä rasvasekoitteiden että vaahto- ja kuorrutevalmisteiden (*creamers, foamers, toppings*) että vispauksessa käytettävien stabilointiaineiden osalta ETA:n laajuiset.

11. Laktoosi

- (34) Elintarvikekäyttöön tarkoitettu laktoosi ja lääkelaatua oleva laktoosi muodostavat kahdet erilliset merkitykselliset *tuotemarkkinat*. Lääkelaatua olevan laktoosin osalta tarkkelyksen,

mannitolin ja MCC:n kaltaiset täyteaineet eivät ole asiakkaille tehokkaita vaihtoehtoja eivätkä sen vuoksi voi aiheuttaa kilpailupainetta. Koska liiketoimi ei myöskään johtaisi kilpailuongelmiin lääkelaatua olevan laktoosin markkinoilla eikä mahdollisilla kapeammilla suorapuristet-tavan lääkelaatua olevan laktoosin eikä kostearakeistettavan lääkelaatua olevan laktoosin markkinoilla, jos nämä markkinat määriteltäisiin, jaottelu jätetään avoimeksi. Inhalaatiojauheissa käytettävälle laktoosille olisi kuitenkin määriteltävä erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat. Inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin tapauksessa olisi määriteltävä erilliset merkitykselliset markkinat pitkälle kehitetylle ja vähemmän pitkälle kehitetylle inhalaatiojauheissa käytettävälle laktoosille.

- (35) Elintarvikelatua olevan laktoosin merkityksellisistä *maantieteellisistä markkinoista* ei ole tarpeen tehdä päätelmää, sillä riippumatta merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden määrittelystä kilpailuongelmia ei ilmene. Lääkelaatua olevan laktoosin ja inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin maantieteellisten markkinoiden määrittely jätettiin avoimeksi. Sekä lääkelaatua olevan laktoosin että inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin maailmanlaajuisilla markkinoilla sulautuman tuloksena syntyneen yrityksen asema olisi käytännössä sama kuin ETA:n laajuisilla markkinoilla. Liiketoimi ei olennaisesti estäisi tehokasta kilpailua lääkelaatua olevan eikä inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin maailmanlaajuisilla markkinoilla eikä ETA:n laajuisilla markkinoilla riippumatta markkinoiden maantieteellisen laajuuden tarkasta määrittelystä.

B. KILPAILUVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

1. Johdanto

- (36) Ehdotetun sulautuman vaikutuspiiriin kuuluvien maitotuotemarkkinoiden rakennetta ja toimintaa tutkittiin perusteellisesti. Tutkimuksen tuloksena oli, että sulautuma ei todennäköisesti olennaisesti estäisi tehokasta kilpailua kauan säilyvän maidon, tuoreiden luomuperusmaitotuotteiden, irtomyynnissä olevan voion ja palavoin, nestemäisen kerman ja spraykerman, nestemäisten kahvimaidon ja -kerman, sumukuivattujen emulsioiden, elintarvikekäyttöön tarkoitettua laktoosin, lääkelaktoosin ja inhalaatiojauheissa käytettävän laktoosin markkinoilla.

- (37) Ehdotettu sulautuma johtaisi tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen seuraavilla markkinoilla: raakamaidon hankinta, tuoreet perusmaitotuotteet, juusto, lisäarvoa sisältävä jogurtti ja rahka, tuoreet maustetut maitopohjaiset juomat, kauan säilyvät maitopohjaiset juomat sekä tuore vaniljakastike ja vanukkaat.

2. Raakamaidon hankinta

- (38) Raakamaidon hankinnan osalta sulautumassa yhdistyisivät Alankomaiden kaksi merkittävintä raakamaidon hankkijaa, joiden määräysvallassa olisi noin (70–80 %) markkinoista.
- (39) Kilpailuongelmana ei ole se, että sulautuman tuloksena syntyvä yritys pystyisi käyttämään markkinavoimaa tuotantoketjun alkupään markkinoilla ja alentamaan maataloustuottajille maksettavia hintoja. Ongelmana olisi pikemminkin se, että uuden toimijan hallussa tuotantoketjun loppupään markkinoilla oleva markkinavoima antaisi sille mahdollisuuden saada lisävoittoa ja sen myötä maksaa maataloustuottajille korkeampia hintoja. Sulautuman tuloksena syntyvä yritys pystyisi sen vuoksi houkuttelemaan lisää maataloustuottajia ja näin säilyttämään maataloustuottajajoukkonsa ja/tai vahvistamaan sitä. Tämä tilanne lisäisi markkinoille pääsyn ja/tai laajentumisen esteitä ensisijaisilla tuotantoketjun loppupään maitotuotemarkkinoilla, joilla tarvitaan alankomaalaista raakamaitoa tehokkaasti kilpailemiseksi.

3. Tuoreet maitotuotteet

- (40) Tuoreiden maitotuotteiden käsite sisältää tuoreet perusmaitotuotteet (tuore maito, tuore kirnupiimä ja luonnonjogurtti), lisäarvoa sisältävät jogurtit ja rahkat, tuoreet maustetut maitopohjaiset juomat, vaniljakastikkeet ja vanukkaat.
- (41) Ehdotettu liiketoimi estäisi tehokasta kilpailua olennaisesti, koska sen tuloksena syntyisi määräävä asema tuoreen maidon, tuoreen kirnupiimän ja luonnonjogurtin markkinoilla Alankomaissa, joka muodostaa merkittävän osan yhteismarkkinoita riippumatta siitä, olisiko nämä markkinat jaoteltava edelleen jakelukanavan mukaan. Tämä päätelmä perustuu muun muassa osapuolten suuriin yhteenlaskettuihin markkinaosuuksiin, siihen, että niiden katsottiin olevan toistensa tärkeimpiä kilpailijoita, asiakkaiden vaikeuksiin siirtyä vaihtoehtoisten toimittajien käyttäjiksi sekä asiakkaiden vaikeuksiin laajentaa tuotantoaan, jos hintoja korotetaan.
- (42) Edellä mainitut syyt johtaisivat myös siihen, että ilmoitettu keskittymä estäisi tehokasta kilpailua olennaisesti, koska sen tuloksena syntyisi määräävä asema päivittäistavara-kaupan ulkopuoliselle segmentille toimitettavan lisäarvoa sisältävän jogurtin ja rahkan markkinoilla Alankomaissa sekä tuotemerkillä varustettujen, muiden kuin terveysvalkutteisten tuoreiden maustettujen maitopohjaisten juomien markkinoilla Alankomaissa jaoteltuna jakelukanavan mukaan vähittäiskauppaan ja päivittäistavara-kaupan ulkopuoleen myyntiin.
- (43) Kun tarkastellaan tuoreiden jälkiruokien markkinoita, ilmoitettu keskittymä todennäköisesti estäisi tehokasta kilpailua olennaisesti i) tuoreen vaniljakastikkeen markkinoilla Alankomaissa ja ii) vanukkaiden markkinoilla

Alankomaissa. Alankomaat muodostaa merkittävän osan yhteismarkkinoita, riippumatta siitä, onko näitä markkinoita tarpeen jaotella edelleen jakelukanavan mukaan. Myös tältä osin päätelmä perustui muun muassa osapuolten markkina-asemaan ja siihen, että niiden katsottiin olevan toistensa tärkeimmät kilpailijat, minkä vuoksi asiakkaiden oli vaikeaa siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia toimittajia.

4. Hollantilaistyyppinen juusto

- (44) Keskittymä johtaisi tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen erikoistuneille juuston tukkukauppiaille suunnatun, hollantilaistyyppisen juuston myynnin markkinoilla (mukaan lukien tarkempi jaottelu luonnonjuustoon, Goudaan ja 15 päivää vanhaan juustoon) sekä uudenaikaisille vähittäiskaupoille suunnatun myynnin markkinoilla (mukaan lukien tarkemmat jaottelut luonnonjuustoon ja Goudajuustoon) Alankomaissa. Jokainen näistä markkinoista muodostaa merkittävän osan yhteismarkkinoista.
- (45) Erikoistuneille juuston tukkukauppiaille suunnatun myynnin osalta tämä arvio perustuu muun muassa osapuolten suuriin markkinaosuuksiin (40–70 %), osapuolten välisen kilpailun tiiviyyteen, erikoistuneiden juuston tukkukauppioiden rajallisiin mahdollisuuksiin siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia kotimaisia tai ulkomaisia toimittajia, markkinoille pääsyn ja laajentumisen rajallisiin näkymiin lähitulevaisuudessa sekä siihen, että kaikki osapuolten esiin tuomat tasapainottavat tekijät (esimerkiksi kysynnän väheneminen ja alun perin vientiin tarkoitetun juuston jälleentuonnin/myynnin kasvu, jos hintoja korotetaan, sekä väitetty riippuvuus tukkukauppioiden varastointi- ja kypsyyskapasiteetista) ovat riittämättömiä estämään sulautumassa olevia osapuolia korottamasta hintoja.
- (46) Uudenaikaisille vähittäiskauppiaille suunnatun myynnin osalta tämä arvio perustuu muun muassa osapuolten suuriin markkinaosuuksiin (60–70 %), osapuolten välisen kilpailun tiiviyyteen, osapuolten ja erikoistuneiden juuston tukkukauppioiden välisen kilpailun rajallisuuteen, uudenaikaisten vähittäiskauppioiden rajallisiin mahdollisuuksiin siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia kotimaisia tai ulkomaisia toimittajia, markkinoille pääsyn ja laajentumisen rajallisiin näkymiin lähitulevaisuudessa sekä siihen, että kaikki osapuolten esiin tuomat tasapainottavat tekijät (esimerkiksi neuvotteluvoima, alun perin vientiin tarkoitetun juuston jälleentuonnin/myynnin kasvu sekä kuorettoman juuston käytön kasvu, jos hintoja korotetaan) ovat riittämättömiä estämään sulautumassa olevia osapuolia korottamasta hintoja.
- (47) Kilpailuongelmia ei havaittu erikoistuneille juuston tukkumyyjille ja uudenaikaisille vähittäiskauppiaille suunnatun Maasdam-juuston ja kuorettoman hollantilaistyyppisen juuston (mukaan lukien tarkemmat alajaottelut) myynnin markkinoilla Alankomaissa.

5. Kauan säilyvät maitopohjaiset juomat

(48) Kauan säilyvien maitopohjaisten juomien markkinoista päätellään, että ilmoitettu keskittymä todennäköisesti estää tehokasta kilpailua olennaisesti seuraavilla markkinoilla: tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien suklaanmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Alankomaissa, tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien hedelmänmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Alankomaissa, tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien suklaanmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Belgiassa, tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien hedelmänmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Belgiassa, tuotemerkillä ja omalla tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien suklaanmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Alankomaissa, Belgiassa ja Saksassa, tuotemerkillä ja omalla tuotemerkillä varustettujen kauan säilyvien hedelmänmakuisten maitopohjaisten juomien markkinat Alankomaissa, Belgiassa ja Saksassa riippumatta siitä, onko nämä markkinat jaoteltava edelleen jakelukanavan perusteella.

(49) Tämä päätelmä perustuu muun muassa siihen havaintoon, että sulautumassa olevilla yrityksillä on suuret markkinaosuudet, niitä pidetään toistensa tärkeimpinä kilpailijoina ja niillä on vahvoja tuotemerkkejä. Lisäksi markkinatutkimuksessa kävi ilmi, että asiakkaat eivät todennäköisesti vaihda tarjoajaa ja että uusien yritysten markkinoille pääsy on epätodennäköistä.

6. Ilmoituksen tekijöiden ehdottamat sitoumukset

(50) Havaittujen liiketoimesta aiheutuvien kilpailuongelmien poistamiseksi Campina ja Friesland Foods ovat ehdottaneet EY:n sulautuma-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisia sitoumuksia. Ensimmäinen sitoumuskokonaisuus esitettiin 28. lokakuuta 2008 ja sitä täydennettiin 5. marraskuuta 2008, jotta komissio hyväksyisi liiketoimen. Korjaustoimenpidepaketti koostuu tuoreisiin maitotuotteisiin, juustoon, kauan säilyviin maitopohjaisiin juomiin ja raakamaidon saantiin liittyvän liiketoiminnan luovuttamisesta.

(51) Tämän jälkeen komissio testasi sitoumuksia markkinoilla. Ensimmäisen markkinatestin tulokset osoittivat, että sitoumuksia oli parannettava huomattavasti. Tämän seurauksena osapuolet esittivät tarkistetun sitoumuspaketin 19. marraskuuta. Tässä paketissa puututtiin ensimmäisessä korjaustoimenpidepaketissa havaittuihin heikkouksiin, jotka koskivat tuoreiden maitotuotteiden liiketoiminnan luovuttamista, juustoliiketoiminnan luovuttamista sekä kauan säilyviin maitopohjaisiin juomiin liittyvää pakettia sinänsä. Komissio epäili kuitenkin edelleen, että raakamaidon saatavuuden puute saattaisi aiheuttaa olennaisen esteen tehokkaalle kilpailulle tuoreiden perusmaitotuotteiden ja hollantilaistyyppisen juuston tuotantoketjun loppupään markkinoilla Alankomaissa yleensä ja johtaisi etenkin siihen, etteivät tuotantoketjun loppupään luovutettavat liiketoiminnot ole elinkelpoisia. Toisen paketin markkinatestaus vahvisti, että sitä oli vielä parannettava tältä osin.

(52) Osapuolet toimittivat 27. marraskuuta 2008 lopullisen sitoumuspaketin.

(53) Edellä esitettyä taustaa vasten lopullinen sitoumuspaketti sisältää seuraavaa:

(54) Pakettiin kuuluu Friesland Foodsin koko tuoremaidotuoteliiketoiminta Alankomaissa, joka kattaa seuraavat tuotteet: tuore maito, tuore kirnupiimä, luonnonjogurtti, lisäarvoa sisältävät jogurtit ja rahka, tuore vaniljakastike, vanukkaat, tuoreet maustetut maitopohjaiset juomat, tuore kerma ja tuoreet luomuperusmaitotuotteet, jäljempänä 'luovutettava tuotetuotteiden liiketoiminta'.

(55) Lisäksi pakettiin kuuluu Friesche Vlag -tuotemerkin yksinoikeudellinen, uusittavissa oleva viiden vuoden käyttö lupa Alankomaissa Friesland Foodsin nykyiselle tuoreiden tuotteiden valikoimalle, minkä jälkeen seuraa pysyvä black-out-jakso, jonka aikana tuotemerkkiä ei ole lupa käyttää.

(56) Luovuttaminen kattaa Campinan Melkunie-tuotemerkin omistuksen, kaikkien Friesche Vlag -tuotemerkin alaisten tuotemerkkien omistuksen ja kaikkien Friesland Foodsin tuotetuotevalikoimaan sisältyvien (lukuun ottamatta itse Friesche Vlag -tuotemerkkiä) tuotemerkkien omistuksen.

(57) Pakettiin kuuluu Campinan Bleskensgraafissa sijaitsevan tuotantolaitoksen luovuttaminen sekä yhden myyntiyksikön ja muiden tutkimus- ja kehitystehtävissä, suunnittelussa ja logistiikassa sekä yleisessä toimintatuessa toimivan henkilöstön eriyttäminen sulautuman tuloksena syntyneen yrityksen myyntiorganisaatiosta (jäljempänä 'luovutettava juustoliiketoiminta').

(58) Paketti kattaa kauan säilyvien maitopohjaisten juomien osalta Campinan suklaanmakuisten juomien segmenttiin kuuluvan Choco Choco -tuotemerkin luovuttamisen ja hedelmänmakuisten juomien segmenttiin kuuluvan Yogho Yogho -tuotemerkin luovuttamisen Alankomaissa.

(59) Luovutettaviin liiketoimintoihin kuuluvat muun muassa kaikki aineellinen ja aineeton omaisuus (mukaan lukien immateriaalioikeudet), joka on osa kyseessä olevaa liiketoimintaa. Lisäksi siihen kuuluvat kaikki viranomaisorganisaatioiden myöntämät lisenssit ja luvat, samoin kuin kaikki luovutettavien liiketoimintojen sopimukset, vuokrasopimukset, sitoumukset ja asiakastilaukset sekä sen asiakas-, luotto- ja muut tiedot. Siihen kuuluu myös henkilöstö.

(60) Tuotantoketjun loppupään kilpailijoiden ja luovutettavien liiketoimintojen raakamaidon saanti pyritään takaamaan kolmella osatekijällä. Ensinnäkin laaditaan siirtymäkauden toimitussopimus, jolla taataan raakamaidon toimitukset molemmille tuotantolaitoksille. Luovutettavat liiketoiminnot voivat tämän sopimuksen mukaan hankkia raakamaitoa sulautuman tuloksena syntyneeltä yritykseltä "takuuhinnalla" (hinta, jonka sulautuman tuloksena syntynyt yritys takaa omille maidontuottajilleen) vähennettynä yhdellä prosentilla.

- (61) Toiseksi siirtymäkauden toimitussopimuksen kattaman jakson jälkeen perustetaan säätiö (Nederlands Melkfonds) varmistamaan raakamaidon saatavuus 1,2 miljardin kilon vuotuisen enimmäismäärään saakka. Tämä perustuu tuotantoketjun loppupään kilpailijoiden käyttöoikeuksien järjestelmään. Luovutettavalla tuotetuotteiden liiketoiminnalla ja luovutettavalla juustoliiketoiminnolla on ensisijaisia käyttöoikeuksia parannettujen sitoumusten mukaisesti, toisin sanoen aina siihen määrään saakka, joka vastaa kyseisten liiketoimintojen kokonaistuotantokapasiteettia. Samalla tavoin raakamaidon hinta on tämän järjestelyn kautta ensimmäisten viiden vuoden aikana "taattu hinta" vähennettynä yhdellä prosentilla.
- (62) Kolmannella osatekijällä pyritään rakenteelliseen muutokseen. Sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen maataloustuottajille aiheutuvia toiminnan lopettamisen esteitä vähennetään, jotta taataan i) raakamaidon hankinta sulautuman tuloksena syntyvästä yrityksestä riippumatta ja ii) tuotanto-

ketjun loppupään luovutettavien liiketoimintojen mahdollisuudet luoda pitkäaikainen rakenteellinen ratkaisu raakamaidon hankinnalle. Se koostuu poistumismaksusta (käynnistämismaksu), joka on suuruudeltaan 5 EUR/100 kg ja jota maksetaan kaikille sulautuman tuloksena syntyvästä yrityksestä poistuville jäsenille niin kauan, että Friesland-Campinasta poistuneiden jäsenten määrä vastaa 1,2 miljardia kiloa raakamaitoa.

V PÄÄTELMÄT

- (63) Päätöksessä todetaan edellä esitetyistä syistä, että ilmoitettu keskittymä ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla eikä niiden merkittävällä osalla.
- (64) Keskittymän olisi tämän vuoksi katsottava soveltuvan yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan EY:n sulautuma-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan sekä ETA-sopimuksen 57 artiklan nojalla.

JÄSENVALTIOIDEN ANTAMAT TIEDOTTEET

Jäsenvaltion toimittamat tiedot perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskiuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 mukaisesti myönnetystä valtiontuesta

(2009/C 75/07)

Tuen numero: XA 271/08

Jäsenvaltio: Saksan liittotasavalta

Alue: Freistaat Sachsen

Tukijärjestelmän nimike tai yksittäisen tuen saaneen yrityksen nimi:

Gemeinsames Umsetzungsdokument zum Programm Ziel 3/C1 3 zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit 2007-2013 zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik im Rahmen des Ziels "Europäische territoriale Zusammenarbeit"

Oikeusperusta:

Beihilfen werden nach Maßgabe

— des gemeinsamen Programmdokuments (Operationelles Programm CCI-Code: 2007CB163PO017),

— des Gemeinsamen Umsetzungsdokumentes und

— der Verordnung (EG) Nr. 1857/2006 der Kommission vom 15. Dezember 2006 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine und mittlere in der Erzeugung von landwirtschaftlichen Erzeugnissen tätige Unternehmen und zur Änderung der Verordnung (EG) Nr. 70/2001,

in der jeweils geltenden Fassung, gewährt.

Die Förderung wird darüber hinaus nach Maßgabe der §§ 23 und 44 der Haushaltsordnung für den Freistaat Sachsen (Sächsische Haushaltsordnung — SÄHO, SächsGVBl. 2001, S. 154) sowie der hierzu ergangenen Verwaltungsvorschriften des Sächsischen Staatsministeriums der Finanzen, in der jeweils geltenden Fassung, mit den im Umsetzungsdokument normierten abweichenden bzw. besonderen Regelungen gewährt

Tukijärjestelmän arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä: 1 milj. EUR/vuosi

Tuen enimmäisintensiteetti: 50 %

Täytäntöönpanopäivä: Sen jälkeen, kun komissio on julkaissut tiivistelmän

Tukijärjestelmän tai yksittäisen tuen kesto: 31.12.2013

Tuen tarkoitus: Tuen avulla pyritään seuraaviin erityisiin tavoitteisiin:

- rajatylittävän taloudellisen ja ekologisen toiminnan suunnittelu ja täytäntöönpano Sachsen–Tšekki-tukialueella laatimalla yhteisiä kestävän alueellisen kehityksen strategioita,
- alueen kilpailukyvyyn jatkuva parantaminen Euroopan sisällä,
- tukialueen kehityspotentiaalin suunnitelmallinen hyödyntäminen tehokkaasti rajatylittävän yhteistyön avulla.

Tässä yhteydessä sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1857/2006 seuraavia säännöksiä:

- 5 artikla "Perinteisten maisemien ja rakennusten säilyttäminen", erityisesti matkailun infrastruktuurin toimenpiteiden osalta (Umsetzungsdokument, kohta N:o 2.2.2.1) ja ilmaston-, metsän- ja luonnonsuojelun sekä maisemanhoidon toimenpiteiden osalta (Umsetzungsdokument, kohta N:o 2.3.1.1) lukuun ottamatta Natura 2000 -hankkeen täytäntöönpanoon liittyviä toimenpiteitä,
- 15 artikla "Teknisen tuen antaminen maatalousalalla", erityisesti talouselämän ja tiedemaailman yhteistyöverkostojen edistämiseen liittyvien toimenpiteiden osalta (Umsetzungsdokument, kohta N:o 2.2.1.1 a–c) sekä ympäristötietoisuuden, ympäristökasvatuksen ja ympäristöasioiden hallinnan edistämiseen liittyvien toimenpiteiden osalta (Umsetzungsdokument, kohta N:o 2.3.1.3 b ja c).

Asetuksen (EY) N:o 1857/2006 5 ja 15 artiklan säännöksiä sovelletaan myös kustannusten tukikelpoisuuteen

Kyseessä oleva ala/olevat alat: Maatalous (yksivuotisten kasvien viljely, monivuotisten kasvien viljely, taimitarhaviiljely, kotieläintalous, yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous (sekatilat), maataloutta palveleva toiminta)

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Sächsische Aufbaubank — Förderbank
Pirnaische Straße 9
01069 Dresden
DEUTSCHLAND

Internet-osoite:

http://www.ziel3-cil3.eu/servlet/PB/show/1042655_11/Umsetzungsdok_DE.pdf

Muut tiedot:

Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft und Arbeit
Referat 36, Verwaltungsbehörde des EU-Programms „Grenzübergreifende Zusammenarbeit“
Wilhelm Buck Straße 2
01097 Dresden
DEUTSCHLAND

Thomas TREPMANN
Referatsleiter
Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft

Tuen numero: XA 373/08

Jäsenvaltio: Saksan liittotasavalta

Alue: Koko maa

Tukijärjestelmän nimike tai yksittäisen tuen saaneen yrityksen nimi:

Grundsätze für eine nationale Rahmenrichtlinie zur Gewährung staatlicher Zuwendungen zur Bewältigung von durch widrige Witterungsverhältnisse verursachte Schäden in der Landwirtschaft

Oikeusperusta:

Grundsätze für eine nationale Rahmenrichtlinie zur Gewährung staatlicher Zuwendungen zur Bewältigung von durch Naturkatastrophen oder widrige Witterungsverhältnisse verursachte Schäden in Landwirtschaft, Binnenfischerei und Aquakultur

Tukijärjestelmän arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä:
10 miljoonaa EUR

Tuen enimmäisintensiteetti: 80 prosenttia tai epäsuotuisilla alueilla 90 prosenttia

Täytäntöönpanopäivä: Aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun tuen tiivistelmä julkaistaan internetissä

Tukijärjestelmän kesto: 30.6.2014 saakka

Tuen tarkoitus: 11 artikla: epäsuotuisten sääolojen maataloudelle aiheuttamista menetyksistä maksettava tuki.

Luonnonkatastrofien maataloudelle aiheuttamiin menetyksiin tai b) sisävesikalastuksessa tai vesiviljelyssä aiheutuneisiin menetyksiin tarkoitettut tuet ovat yksittäisten ilmoitusmenettelyjen kohteita:

a) väliaikainen hyväksymisnumero 1630, N 568/08 interaktiivisessa valtiontukien ilmoitusjärjestelmässä (SANI);

b) väliaikainen hyväksymisnumero 1546 interaktiivisessa valtiontukien ilmoitusjärjestelmässä (SANI)

Alat, joita tuki koskee: Kaikki maatalouden alasektorit.

Sellaisia yrityksiä tuetaan, jotka, rajoittamatta valitun oikeudellisen muodon soveltamista, ovat komission suosituksien 2003/361/EY mukaisia pieniä tai keskisuuria yrityksiä ja joiden liiketoimintaan kuuluu maataloustuotteiden alkutuotanto mukaan lukien mehiläistalous ja vuodenaikojen mukainen siirtyminen laitumelta toiselle

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Minister für Ernährung und Ländlichen Raum des Landes Baden-Württemberg
Postfach 10 34 44
70029 Stuttgart
DEUTSCHLAND

Bayerischen Staatsminister für Landwirtschaft und Forsten
Postfach 22 00 12
80535 München
DEUTSCHLAND

Senatsverwaltung für Gesundheit, Umwelt und Verbraucherschutz
Brückenstr. 6
10179 Berlin
DEUTSCHLAND

Minister für Ländliche Entwicklung, Umwelt und Verbraucherschutz des Landes Brandenburg
Postfach 60 11 50
14411 Potsdam
DEUTSCHLAND

Senator für Wirtschaft und Häfen der Freien Hansestadt Bremen
Postfach 10 15 29
28015 Bremen
DEUTSCHLAND

Senator für Wirtschaft und Arbeit der Freien und Hansestadt Hamburg
Postfach 11 21 09
20421 Hamburg
DEUTSCHLAND

Minister für Umwelt, ländlichen Raum und Verbraucherschutz des Landes Hessen
Postfach 31 09
65021 Wiesbaden
DEUTSCHLAND

Minister für Landwirtschaft, Umwelt und Verbraucherschutz des Landes Mecklenburg-Vorpommern
Postfach
19048 Schwerin
DEUTSCHLAND

Minister für Ernährung, Landwirtschaft, Verbraucherschutz und Landesentwicklung des Landes Niedersachsen
Postfach 2 43
30002 Hannover
DEUTSCHLAND

Minister für Umwelt und Naturschutz, Landwirtschaft und Verbraucherschutz des Landes Nordrhein-Westfalen
Postfach
40190 Düsseldorf
DEUTSCHLAND

Minister für Wirtschaft, Verkehr, Landwirtschaft und Weinbau des Landes Rheinland-Pfalz
Postfach 3269
55022 Mainz
DEUTSCHLAND

Minister für Umwelt des Saarlandes
Postfach 10 24 61
66024 Saarbrücken
DEUTSCHLAND

Sächsischen Staatsminister für Umwelt und Landwirtschaft
Postfach
01076 Dresden
DEUTSCHLAND

Ministerin für Landwirtschaft und Umwelt des Landes Sachsen-Anhalt
Postfach 37 62
39012 Magdeburg
DEUTSCHLAND

Minister für Landwirtschaft, Umwelt und ländliche Räume des Landes Schleswig-Holstein
Postfach 5009
24062 Kiel
DEUTSCHLAND

Minister für Landwirtschaft, Naturschutz und Umwelt des Freistaates Thüringen
Postfach 90 03 65
99106 Erfurt
DEUTSCHLAND

Internet-osoite:

http://www.bmelv.de/SharedDocs/downloads/04-Landwirtschaft/Foerderung/Beihilfen/Beihilfe__Naturereignisse.html

Muita tietoa: Valtiontuet, jotka tuensaajien olisi saatava käyttöönsä mahdollisimman pian, tukevat yritysten kriisinhallintaa. Aiemmin korvausjärjestelmien vahvistamisessa ja niiden hyväksymisessä komissiossa esiintyi viiveitä. Näitä perusperiaatteita esitetään sisällytettäväksi kansallisiin käytänteisiin, jotta apua akuuteissa ongelmatilanteissa voidaan myöntää oikea-aikaisesti.

Tämä toimenpide on maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevien, vuosiksi 2007–2013 asetettujen suuntaviivojen mukainen. Jäsenvaltioita kehoitetaan siihen, että tukijärjestelmät, jotka on tarkoitettu poikkeuksellisista luonnonmullistuksista aiheutuviin menetyksiin, vahvistetaan oikea-aikaisesti, eli ennen mahdollista tapausta, jotta akuutissa tapauksessa tukioikeudelliset avun myöntämisen hyväksymistoimenpiteet eivät pitkity.

On otettava huomioon, että tässä asiassa on kysymys ennakolta suojaavasta järjestelmästä, joka tähtää tapaukseen, joka saattaa tapahtua tulevaisuudessa. Suuntaviivojen puitteissa tehdyssä vuosittaisten kokonaiskustannusten arvioinnissa otettiin huomioon kokemukset tulvavesistä vuonna 2002 (Elbe ja Tonava) ja vuonna 2005 (Tonava ja sivujoet, varsinkin Baijerin esialpeilla ja Alpeilla) sekä vuonna 2003 vallinneesta kuivuudesta

Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 17 artiklan 5 kohdan mukainen komission ilmoitus

Tarjouspyyntö säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisesta julkisen palvelun velvoitteiden mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/C 75/08)

Jäsenvaltio	Italia
Reitit	Cuneo Levaldigi—Rooma Fiumicino ja päinvastaiseen suuntaan
Sopimuksen kesto	24 kuukautta (4. elokuuta 2009 — 3. elokuuta 2011)
Tarjousten jättämisen määräaika	62 päivän kuluttua tämän tiedotteen julkaisemisesta
Osoite, jossa tarjouspyynnön teksti ja mahdolliset julkiseen tarjouskilpailuun ja julkisen palvelun velvoitteeseen liittyvät merkitykselliset tiedot ja/tai asiakirjat ovat saatavilla	E.N.A.C. (Ente Nazionale per l'Aviazione Civile) Direzione centrale regolazione economica Direzione trasporto aereo Viale del Castro Pretorio 118 00185 Roma ITALIA www.enac-italia.it E-mail: osp@enac.rupa.it

Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 17 artiklan 5 kohdan mukainen komission ilmoitus

Tarjouspyyntö säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisesta julkisen palvelun velvoitteiden mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/C 75/09)

Jäsenvaltio	Italia
Reitit	Edestakaiset reitit Pantelleria—Trapani, Pantelleria—Palermo, Lampedusa—Palermo ja Lampedusa—Catania
Sopimuksen kesto	12 kuukautta (25. elokuuta 2009 — 24. elokuuta 2010)
Tarjousten jättämisen määräaika	2 kuukautta tämän ilmoituksen julkaisemisesta
Osoite, jossa tarjouspyynnön teksti ja julkiseen tarjouskilpailuun ja mahdolliset julkisen palvelun velvoitteeseen liittyvät merkitykselliset tiedot ja/tai asiakirjat ovat saatavilla	Ente Nazionale per l'Aviazione Civile (ENAC) Direzione centrale regolazione economica Direzione trasporto aereo Viale del Castro Pretorio 118 00185 Roma ITALIA www.enac-italia.it E-mail: trasporto.aereo@enac.rupa.it

V

(Ilmoitukset)

HALLINNOLLISET MENETTELYT

KOMISSIO

Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) vuoden 2009 työohjelmasta

(Komission päätös K(2009) 2179)

(2009/C 75/10)

Euroopan komission energian ja liikenteen pääosasto käynnistää tämän ehdotuspyynnön myöntääkseen hankerahoitusta Euroopan laajuisen liikenneverkon vuoden 2009 työohjelmassa määriteltyjen ensisijaisten ja muiden tavoitteiden mukaisesti.

Tätä ehdotuspyyntöä varten on määrärahoja vuonna 2009 käytettävissä enintään **80 miljoonaa EUR**.

Ehdotusten jättämisen määräaika on **15. toukokuuta 2009**.

Koko ehdotuspyyntö on nähtävillä Internet-osoitteessa:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/ten_t_ea/call_for_proposals_2009_en.htm

Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään vuodelle 2009 apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) monivuotisesta (2007–2013) työohjelmasta

(Komission päätös K(2009) 2178)

(2009/C 75/11)

Euroopan komission energian ja liikenteen pääosasto käynnistää tämän ehdotuspyynnön, jonka perusteella myönnetään rahoitusta Euroopan laajuisen liikenneverkon monivuotisesta (2007–2013) työohjelmasta seuraavilla aloilla:

— Ala 8:

Euroopan laajuisen liikenneverkon ensisijainen hanke N:o 21 — **Merten moottoritiet**. Valituille hankkeille myönnettävän kokonaisrahoituksen enimmäismäärä vuonna 2009 on 30 miljoonaa EUR.

— Ala 9:

Tieliikenteen älykkäitä liikennejärjestelmiä koskevat hankkeet. Valituille hankkeille myönnettävän kokonaisrahoituksen enimmäismäärä vuonna 2009 on 100 miljoonaa EUR.

— Ala 10:

Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmää (ERTMS) koskevat hankkeet. Valituille hankkeille myönnettävän kokonaisrahoituksen enimmäismäärä vuonna 2009 on 240 miljoonaa EUR.

Ehdotusten jättämisen määräaika on 15. toukokuuta 2009.

Koko ehdotuspyyntö on nähtävillä Internet-osoitteessa:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/ten_t_ea/call_for_proposals_2009_en.htm

Ehdotuspyyntö, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) työohjelmasta Euroopan talouden elvytyssuunnitelman mukaisesti

(Komission päätös K(2009) 2183)

(2009/C 75/12)

Euroopan komission energian ja liikenteen pääosasto käynnistää tämän ehdotuspyynnön myöntääkseen hankerahoitusta Euroopan laajuisen liikenneverkon työohjelmassa määriteltujen ensisijaisten ja muiden tavoitteiden sekä Euroopan talouden elvytyssuunnitelman mukaisesti.

Tätä ehdotuspyyntöä varten on määrärahoja vuonna 2009 käytettävissä enintään **500 miljoonaa EUR**.

Ehdotusten jättämisen määräaika on **15. toukokuuta 2009**

Koko ehdotuspyyntö on nähtävillä Internet-osoitteessa:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/ten_t_ea/call_for_proposals_2009_en.htm

KILPAILUPOLITIIKAN TOIMEENPANOON LIITTYVÄT MENETTELYT

KOMISSIO

Ennakkoilmoitus yrityskeskittymästä

(Asia COMP/M.5500 — General Motors/Delphi Steering Business)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/C 75/13)

1. Komissio vastaanotti 23. maaliskuuta 2009 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla yhdysvaltalainen yritys General Motors Corporation (GM) hankkii neuvoston asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa merkityksessä määräysvallan yhdysvaltalaisen yrityksen Delphi Corporation maailmanlaajuisessa ohjausjärjestelmiä koskevassa liiketoiminnassa (Delphi Steering Business) ostamalla osakkeita ja omaisuutta.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

— GM: moottoriajoneuvojen valmistus ja myynti

— Delphi Steering Business: ajoneuvojen ohjausjärjestelmätuotteiden ja vetoakselikomponenttien valmistus ja myynti.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin.

4. Komissio pyytää kolmiansia osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksitse (numeroon +32 22964301 tai 2967244) tai postitse viitteellä COMP/M.5500 — General Motors/Delphi Steering Business seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

(¹) EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

MUUT ILMOITUKSET

KOMISSIO

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu rekisteröinti-hakemuksen julkaiseminen

(2009/C 75/14)

Tämä julkaiseminen antaa oikeuden vastustaa hakemusta neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 ⁽¹⁾ 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Vastaväitteet on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tästä julkaisemisesta.

YHTENÄINEN ASIAKIRJA

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 510/2006

"RISO DEL DELTA DEL PO"

EY-ASIAKIRJANUMERO: IT-PGI-0005-0712-15.07.2008

SMM (X) SAN ()

1. Nimi

"Riso del Delta del Po"

2. Jäsenvaltio tai kolmas maa

Italia

3. Maataloustuotteen tai elintarvikkeen kuvaus

3.1 Tuotelaji (liitteen II mukaisesti):

Luokka 1.6: Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina — Riisi

3.2 Kuvaus 1 kohdassa nimetystä tuotteesta:

Nimitys "Riso del Delta del Po" viittaa yksinomaan superfino -laatuluokan japonicariisiin lajikkeiden Carnaroli, Volano, Baldo ja Arborio riisiin.

Riso del Delta del Po -riisin jyvät ovat suuria, lasimaisia ja jämäköitä; riisin proteiinipitoisuus on korkea ja se voi olla kokonaan hiottua (valkoinen riisi) tai kuorellista (ruskeariisi).

Riso del Delta del Po -riisin suuri nesteenimukyky, tärkkelyksen vähäinen luovuttaminen keittämisen aikana ja erinomainen keittokestävyys yhdistettyinä sen aistinvaraisiin ominaisuuksiin, erityiseen aromiin ja makuominaisuuksiin tekevät tästä riisistä erittäin suositun, ja sitä käytetään erityisesti hienoimpien risottojen valmistukseen.

⁽¹⁾ EUVL L 93, 31.3.2006, s. 12.

Kaikkien myyntiin saatettujen Riso del Delta del Po -lajikkeiden proteiinipitoisuuden on oltava yli 6,60 % kuiva-aineesta, ja keitetyn riisin tarttuvuuden (g/cm) on oltava seuraavia lajikekohtaisia viitearvoja suurempi: Baldo > 4,5; Carnaroli > 1,5; Volano > 3,0; Arborio > 3,5.

3.3 Raaka-aineet (ainoastaan jalostetut tuotteet):

Ei sovellettavissa

3.4 Rehu (ainoastaan eläinperäiset tuotteet):

Ei sovellettavissa

3.5 Erityiset tuotantovaiheet, joiden on tapahduttava yksilöidyllä maantieteellisellä alueella:

Tuotannon on tapahduttava 4 kohdassa määritetyllä maantieteellisellä alueella, jotta voidaan taata kyseiselle riisinviljelylle ominaiset erityiset olosuhteet.

Carnaroli-lajike vaatii erityisen saviperäisen maaperän, ja sitä voidaan viljellä ainoastaan sellaisessa maaperässä, jonka pH-arvo on yli 7,5.

Riisi voidaan kylvää joko suoraan veteen tai kuivana muokattuun maahan, joka pitää sen jälkeen välittömästi peittää vedellä.

3.6 Viipalointia, raastamista, pakkaamista jne. koskevat erityiset säännöt:

Riisin kuivaaminen tapahtuu kuivureissa, joista ei tartu riisinkuoreen polttojätteitä eikä vieraita hajuja. Kuivaaminen voi tapahtua suoralla tai epäsuoralla lämmöllä toimivilla kuivureilla, joissa saa käyttää yksinomaan metaania tai nestekaasua.

Kuivatun raakariisin kosteuspitoisuus saa olla enintään 14 %.

Jalostus tapahtuu sellaisissa laitoksissa ja sellaisin menetelmin, joilla varmistetaan Riso del Delta del Po -riisin 3.2 kohdassa mainittujen ominaisuuksien säilyminen.

Riisi pakataan elintarvikekäyttöön tarkoitettuihin, 0,5 kg:n, 1 kg:n, 2 kg:n tai 5 kg:n laatikoihin tai pusseihin, ja se voidaan myös pakata tyhjiöön tai suojakaasuun.

Pakkaukset on suljettava siten, ettei pakkausten sisältöä voida pakkausta rikkomatta poistaa.

3.7 Merkintöjä koskevat erityiset säännöt:

Säiliöihin on merkittävä nimityksen tunnus, joka on kooltaan vähintään 40 × 30 mm ja jossa on riittävän suurin kirjaimin (korkeus vähintään 5 mm) nimitys "Riso del Delta del Po", ja sen perässä maininta "Indicazione Geografica Protetta" (Suojattu maantieteellinen merkintä) tai lyhenne "I.G.P" (SMM).

Pakkauksessa on ilmoitettava kyseessä oleva lajike (Arborio, Carnaroli, Volano, Baldo).

Pakkaukseen on myös merkittävä pakkaajan nimi tai toiminimi sekä osoite.

Muut mahdolliset merkinnät kuin "Riso del Delta del Po" ja "Indicazione Geografica Protetta" on tehtävä kirjaimin, joiden koko on enintään kolmasosa "Riso del Delta del Po"-maininnan kirjainkoko.

Riso del Delta del Po -tuotteen virallinen tunnus muodostuu valkoisesta soikiosta, jossa on vihreä reuna. Soikion yläpuoliskossa on maininta "RISO DEL DELTA DEL PO" ja alapuoliskossa "INDICAZIONE GEOGRAFICA PROTETTA" vihrein suuraakkosin.

Soikion keskellä on vihreää taustaa vasten keltainen tyylitelty naishahmo, joka kantaa riisilyhdettä, ja tämän molemmiin puolin on Po-joen tasangolle tyypillisiä kuvioita (tyyliteltyjä kermanvalkoisia ruokokasveja ja lintuja).

4. Maantieteellisen alueen tarkka raja

Riso del Delta del Po -riisin viljelyalue sijaitsee Po-joen tasangon itäisimmässä osassa Veneton ja Emilia Romagnan alueilla ja muodostuu Po-joen tuoman lietteen ja kiintoaineksen muodostamasta maasta. Idässä alueen rajaa Adrianmeri, pohjoisessa Adige-joki ja etelässä Ferrara-Porto Garibaldin kanaali.

Venetossa Riso del Delta del Po -riisiä viljellään Rovigon maakunnan seuraavissa kunnissa: Ariano nel Polesine, Porto Viro, Taglio di Po, Porto Tolle, Corbola, Papozze, Rosolina ja Loreo.

Emilia Romagnan viljelyalueita ovat Ferraran maakunta seuraavat kunnat: Comacchio, Goro, Codigoro, Lagosanto, Massa Fiscaglia, Migliaro, Migliarino, Ostellato, Mesola, Jolanda di Savoia ja Berra.

5. Yhteys maantieteelliseen alueeseen

5.1 Maantieteellisen alueen erityisyys:

Ilmastolliset tekijät

Maaperän ominaisuudet, lauhkea ilmasto ja meren läheisyys ovat tärkeimpiä Riso del Delta del Po -riisin viljelyyn kyseisellä alueella vaikuttavia tekijöitä. Alueen maaperä on ihanteellista riisinviljelyyn, eikä mikään muu viljakasvi viihtyisikään kyseisillä jatkuvasti osittain veden peitossa olevilla alueilla.

Po-joen suiston lietemaa on muodostunut joen alajuoksun sedimentistä, joka on erityisen ravinteikasta ja sisältää runsaasti kivennäisiä ja erityisesti kaliumia, minkä ansiosta viljelyssä ei tarvitse käyttää lainkaan kaliumlannoitteita.

Maaperälle on sen vaihtelevasta rakenteesta huolimatta ominaista myös hyvin korkeasta pohjavedestä johtuva korkea suolapitoisuus (yli 1 mS/cm).

Alueella vallitsee meren läheisyyden johdosta mikroilmasto, joka on alati puhaltavien tuulenvireiden, alhaisen kosteuspitoisuuden ja melko vähäisten lämpötilanvaihteluiden (talvella harvoin alle 0 °C ja kesällä harvoin yli 32 °C) vuoksi erityisen otollinen riisinviljelyyn; lisäksi vuotuinen sademäärä (alle 700 mm) jakautuu yleensä tasaisesti vuoden ympäri. Nämä erityiset ilmasto-olosuhteet rajoittavat patogeenisten sienten leviämistä ja vähentävät siten sienimyrkkyjen tarvetta.

Historialliset ja inhimilliset tekijät

Ensimmäiset historialliset todisteet riisinviljelystä Polesinen alueella ja erityisesti Po-joen suistossa ovat peräisin vuodelta 1450, joitakin vuosikymmeniä sen jälkeen, kun riisinviljely oli levinnyt Po-joen laaksoon. Viljely liittyi kiinteästi maan raivaukseen ja parannukseen, sillä sen avulla voitiin nopeuttaa suolapitoisten maiden hyötykäyttöä ja myöhemmin vuoroviljelyä, mikä käy ilmi Venetsian tasavallan vuodelta 1594 olevasta laista. Eräät venetsialaiset patriisit aloittivat 1700-luvun lopulla järjestelmällisen riisinviljelyn raivatuilla mailla.

Tänä päivänä Riso del delta del Po -riisiä viljellään noin 9 000 hehtaarilla. Riisinviljelyn vaikutus paikalliseen kulttuuriin ja alueen yhteiskunnalliseen kehitykseen on nähtävissä: lukuisat yritykset ovat jo vuosikausia pakanneet ja myyneet kyseistä riisiä Riso del Delta del Po -nimellä, ja riisin erityiset aistinvaraiset ominaisuudet, jotka erottavat sen muista Italiassa viljeltyistä riisityypeistä, ovat tunnettuja ja suuresti arvostettuja kaikkialla Italiassa. Riso del Delta del Po -riisin maineesta kertovat myös alueella vuosittain järjestettävät perinteiset tapahtumat ja markkinat, kuten Jolanda di Savoiaassa (Ferraran maakunta) järjestettävä kuuluisa Riso del Delta del Po -festivaali sekä Porto Tolle -messut.

5.2 Tuotteen erityisyys:

Riso del Delta del Po -riisin ominaispiirteitä ovat korkea proteiinipitoisuus, jyvän suuri koko, korkea nesteimukyky, tärkkelyksen vähäinen luovuttaminen sekä erittäin korkea laatu, jotka yhdessä takaavat erityisen hyvät keitto-ominaisuudet.

Riso del Delta del Po -riisin erityiset makuominaisuudet ja aromi erottavat sen muualla kuin murtovedessä viljelystä riisistä.

5.3 Syy-seuraussuhde, joka yhdistää maantieteellisen alueen seuraaviin: tuotteen laatu tai ominaisuudet (kun kyseessä SAN) tai tuotteen erityislaatu, maine tai muut ominaisuudet (kun kyseessä SMM):

Kyseessä olevien raivattujen maiden suolajäämät yhdistettyinä viljelyyn käytetyn veden erityislaatuun sekä pohjaveden korkeuteen vaikuttavat kyseisen tuotteen aistinvaraisiin ja kaupallisiin ominaisuuksiin ja tekevät siitä helposti tunnistettavan ja markkinoilla erittäin arvostetun tuotteen.

Tulvamaiden korkeat ravinne- ja kivennäispitoisuudet (erityisesti kalium) myötävaikuttavat riisin korkeaan proteiinipitoisuuteen ja keittokestävyyteen.

Maaperälle on lisäksi ominaista hyvin korkeasta pohjavedestä johtuva korkea suolapitoisuus (yli 1 mS/cm), joka antaa riisille erityisen aromin ja maun.

Alati puhaltavat merituulet alentavat huomattavalla tavalla riisinviljelysten mikroilmaston kosteuspitousta, vähentävät siten merkittävästi sienimyrkkyjen tarvetta ja myötävaikuttavat näin korkealaatuisen riisin tuotantoon.

Eritelmän julkaisutiedot

Hallitus on aloittanut kansallisen vastaväitemenettelyn julkaisemalla Italian tasavallan virallisessa lehdessä ehdotuksen suojatun alkuperänimityksen "Riso del Delta del Po" hyväksymiseksi.

Eritelmän täydellinen teksti on saatavissa internet-osoitteessa joko seuraavan linkin kautta:

www.politicheagricole.it/DocumentiPubblicazioni/Search_Documenti_Elenco.htm?txtTipoDocumento=Disciplinare%20in%20esame%20UE&txtDocArgomento=Prodotti%20di%20Qualit%E0>Prodotti%20Dop,%20Igp%20e%20Stg

tai

— menemällä suoraan ministeriön www-sivuston etusivulle (www.politicheagricole.it) ja klikkaamalla ensin "Prodotti di Qualità" (vasemmalla) ja sen jälkeen "Disciplinari di Produzione all'esame dell'UE (Reg CE 510/2006)".

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu rekisteröinti-hakemuksen julkaiseminen

(2009/C 75/15)

Tämä julkaiseminen antaa oikeuden vastustaa hakemusta neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 (1) 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Vastaväitteet on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tästä julkaisemisesta.

YHTEENVETO

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 510/2006

”SOBAO PASIEGO”

EY-nro: ES-PGI-005-0478-28.06.2005

SAN () SMM (X)

Tämä tiedotustarkoituksiin laadittu yhteenveto sisältää tärkeimmät tiedot eritelmän pääkohdista.

1. Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen:

Nimi: Subdirección General de Calidad Diferenciada y Agricultura Ecológica, Dirección General de Industria y Mercados Alimentarios, Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino — España
Osoite: Paseo de la Infanta Isabel, n° 1
28071 — Madrid
ESPAÑA
Puhelin: +34 913475394
Faksi: +34 913475410
Sähköposti: —

2. Ryhmittymä:

Nimi: Asociación de Fabricantes de Sobaos Pasiegos y Quesadas de Cantabria
Osoite: C/ Augusto González de Linares, 8 — bajo
39006- Santander
ESPAÑA
Puhelin: +34 942290572
Faksi: +34 942290573
Sähköposti: afasque@viaflavia.com
Kokoonpano: Tuottaja/jalostaja (X) Muu ()
Sobao- ja quesada-leivonnaisten valmistajat

3. Tuotelaji:

Luokka 2.4: Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet

4. Eritelmä:

(Yhteenveto asetuksen (EY) N:o 510/2006 4 artiklan 2 kohdan mukaisista vaatimuksista)

4.1 Tuotteen nimi

”Sobao Pasiego”

(1) EUVL L 93, 31.3.2006, s. 12.

4.2 Kuvaus

Sobao Pasiego valmistetaan taikinasta, joka muodostuu vehnä jauhoista, voista, sokerista, munasta ja eräistä vähäisinä määrinä käytetyistä muista ainesosista ja lisäaineista. Tuotteella on seuraavat ominaisuudet:

Tekniset ominaisuudet:

- a) Aistinvaraiset ominaisuudet: sisus voimakkaan keltainen, ulkopinta paahtunut, rakenne tiiviin pehmeä, makea, maussa tuntuu selkeästi voion aromi.
- b) Morfologiset ominaisuudet: painon mukaan tuote voidaan luokitella seuraavasti:
 - suuri: 130–180 g; keskikokoinen: 40–80 g; pieni: 20–40 g.
- c) Tarjontamuoto: Sobao Pasiego pakataan neliskulmaiselle paperialustalle, jonka taitellut reunat muodostavat pakkaukselle tyypilliset siivekkeet.

Fysikaalis-kemialliset ominaisuudet sekä niiden arvojen vaihteluvälit:

Kosteus:

15–20 %; proteiinipitoisuus: vähintään 4 %; rasvapitoisuus happohydrolyysin jälkeen: 24–32 %; glukoosi: vähintään 45 %; tuhka: enintään 1,70 %; veden aktiivisuus: 0,7–0,9 %.

Mikrobiologiset ominaisuudet:

On noudatettava lainsäädännössä vahvistettuja teknisiä hygieniavaatimuksia.

4.3 Maantieteellinen alue:

Määritelty maantieteellinen alue käsittää seuraavat kunnat Kantabriassa: Anievas, Arenas de Iguña, Astillero (El), Bárcena de Pie de Concha, Camargo, Cartes, Castañeda, Cieza, Corrales de Buelna (Los), Corvera de Toranzo, Entrambasaguas, Liérganes, Luená, Marina de Cudeyo, Medio Cudeyo, Miengo, Miera, Molledo, Penagos, Piélagos, Polanco, Puente Viesgo, Reocín, Ribamontán al Mar, Ribamontán al Monte, Riotuerto, San Felices de Buelna, San Pedro del Romeral, San Roque de Riomiera, Santa Cruz de Bezana, Santa María de Cayón, Santander, Santillana del Mar, Santiurde de Toranzo, Saro, Selaya, Suances, Torrelavega, Vega de Pas, Villacarriedo, Villaescusa, Villafufre.

4.4 Alkuperätodisteet:

Jäljempänä luetellut tekijät osoittavat, että *sobao*-leivonnaiset ovat peräisin määritellyltä maantieteelliseltä alueelta:

- Tuotteen ominaisuudet: Tyypillisistä valmistusmenetelmistä johtuvat Sobao Pasiegon erityisominaisuudet, jotka on esitetty kohdissa 4.2 ja 4.5.
- Valvonta, jolla taataan tuotteen jäljitettävyyden ja siten myös alkuperä.

Huomioon otettavat näkökohdat:

- *Sobao*-leivonnaiset valmistetaan ja pakataan yksinomaan SMM-tuotteen valmistajien rekisteriin merkityissä laitoksissa.
- Laitokset on tarkastettava ennen niiden merkitsemistä rekisteriin ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin niiden pitämiseksi SMM-tuotteen valmistajien rekisterissä.
- *Sobao*-leivonnaiset on valmistettava kohdassa 4.5 kuvaillun menetelmän mukaan.
- Ainoastaan *sobao*-leivonnaiset, jotka ovat läpäisseet kaikki menettelyssä edellytetyt tarkastukset, voidaan saattaa markkinoille alkuperätakuulla ja numeroidulla etiketillä tai vastaetiketillä varustettuina.
- Valvontaelin tekee säännöllisesti valmistusmenetelmään ja kaupan pitämiseen liittyviä tarkastuksia ja arviointia.
- Havaittaessa sääntöjenvastaisuuksia sovelletaan tarvittaessa asetuksessa säädettyä seuraamusjärjestelmää.
- Tuotteelle tehdään fysikaalis-kemiallisia, aistinvaraisia ja mikrobiologisia testejä.

Kun tuote on läpäissyt tarvittavat tarkastukset ja arvoinnit, kohdassa 4.7 mainittu valvontaelin antaa luvan numeroitujen etikettien tai vastaetikettien käyttöön, jolla varmistetaan tuotteen jäljitettävyyden.

4.5 Valmistusmenetelmä:

1. Sobao Pasiego valmistetaan seuraavista ainesosista: voi ($26 \% \pm 3$), sokeri ($26 \% \pm 4$) (sakkaroosi), tuore muna ($19 \% \pm 6$), vehnäjauho ($26 \% \pm 4$). Pieninä määrinä käytetyt ainesosat: dekstroosi, glukoosi ja suola ($0,3 \% \pm 0,3$), ja taikinaan voidaan lisätä myös raastettua sitruunankuorta, anista tai rommia.

2. Seuraavien lisäaineiden käyttö sallitaan:

Leivinjauhe: ($1,5 \% \pm 1,5$), säilöntäaine: kaliumsorbaatti, enintään 1,5 grammaa taikinakiloa kohti, voiaromi ja kosteuttava aine.

Sobao-leivonnaisten valmistus käsittää seuraavat vaiheet:

1. Taikinan sekoittaminen.

2. Annostelu.

3. Paistaminen.

4. Jäähdyttäminen.

5. Pakkaaminen: tuotantolaitoksista lähtevät tuotteet pakataan asianmukaisiin pakkauksiin ja etiketöidään ja merkitään asiaankuuluvalla tavalla kuljetusta varten.

6 Säilytys: tuotetta ei saa säilyttää pakastettuna.

4.6 Yhteys maantieteelliseen alkuperään

Historialliset tekijät:

Eräiden kirjallisten lähteiden mukaan (esim. García Lomas ja Vega Ruiz) *sobao* oli alun perin leipätaikinan jäännöksistä, sokerista ja voista valmistettu leivonnainen. Alkuperäistä valmistusohjetta kehitettiin sittemmin lisäämällä taikinaan munaa, raastettua sitruunankuorta sekä anista tai rommia.

Sobao-leivonnaisten valmistuksessa tapahtui suuri edistysaskel, kun leipätaikina korvattiin korkealaatuisella vehnäjauholla ja muiden ainesosien annostusta muutettiin. García Lomasin teoksen "Los Pasiegos" (1986) mukaan nykyaikaisen *sobao*-leivonnaisten kehitti Eusebia Hernández Martín. Tieto perustuu kyseisen keittäjäntären pojan kirjoittamaan kirjeeseen, jossa mainitaan seuraavaa: "Olin perillä siitä, että edesmennyt äitini loi leipätaikinasta valmistetun perinteisen *sobao*-leivonnaisten pohjalta nykyaikaisen version, jonka valmistukseen käytetään vehnäjauhoja. Tämä tapahtui noin vuonna 1896, jolloin äitini avioitui 19-vuotiaana isäni Joaquín Lason kanssa. Äitini kuoli La Vegassa 25-vuotiaana vuonna 1902. Hän jätti jälkeensä yhden tyttären ja kolme poikaa, joista minä vuonna 1897 syntyneenä olin vanhin".

Huomautettakoon vielä, että J. Calderón Escalada mainitsee vuonna 1946 tekemässään tutkimuksessa sanoista, jotka eivät esiinny espanjan kielen perussanakirjassa, mutta joita käytetään Santanderin maakunnan ylänköalueen laaksoissa, sanan "sobau" ja määrittelee sen seuraavasti: "Jauhoista, munasta, sokerista ja voista tietyllä tavalla taitellun paperin päällä uunissa paistettu leivonnainen, jollaisia morsian tarjosi hääpäivänään ystävällarilleen".

Nykyinen maine: Kantabrian suuren tietosanakirjan mukaan *sobao* on "vähintään sata vuotta vanha tuote, joka on äärimmäisen suosittu".

Maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriön toimittamassa Espanjan perinnetuotteiden luettelossa (Inventario Español de Productos Tradicionales) mainitaan, että Sobao Pasiego on "yksi Kantabrian tyyppisimmistä tuotteista, jota valmistettiin alun perin Vega de Pasissa ja joka nykyisin tunnetaan kaikkialla Espanjassa."

Inhimilliset tekijät:

Pienjalostajien osaaminen ja ammattitaito ovat auttaneet Sobao Pasiegon omaleimaisuuden säilymistä vuosien varrella muuttumattomana kaikkialla SMM-alueella.

Sobao-leivonnaisessa vehnäjauhoista, voista, munasta ja sokerista syntyy tuote, jossa yhdistyvät voistaan tunnetun alueen kulttuuriset erityispiirteet.

Maantieteellisen alueen ja tuotteen erityisluonteen tai maineen välinen syy-yhteys:

Sobao Pasiegon ja sen maantieteellisen valmistusalueen välinen yhteys perustuu ennen muuta perinteisestä valmistusmenetelmästä johtuvaan maineeseen ja erityisluonteeseen, jotka on kuvailtu kohdassa 4.2.

Sobao Pasiego on Pas-jokea ympäröivän alueen tyypillinen tuote, mikä ilmenee useista edellä olevien kaltaisista viittauksista. Inhimilliset tekijät ovat vuosien saatossa taanneet tuotteelle sen nauttiman arvostuksen ja maineen. Niiden ansiosta on kehittynyt sukupolvelta toiselle siirtynyt osaaminen, joka on osa alueen kulttuuriperintöä. Siksi tuotteen nimessä mainitaan myös alue, jonka ansiota sen menestys on.

Maine ja arvostus ovat johtaneet siihen, että tuotteesta, jota vuosikymmenten ajan valmistettiin perinteisesti kodeissa tiettyjen erityislaatuisten (hätät, juhlat, markkinat jne.) kunniaksi, on tullut yksi paikallisen elinkeinoelämän peruspilareista; alueen sobao-leivonnaisten tuotannosta yli 90 % sijoittuu Pas-joen ympäristöön.

Sobao Pasiegon tuotanto alkoi kehittyä — ja sen seurauksena tuotteen maine lisääntyi — viime vuosisadan toisella puoliskolla tuottajien siirryttyä Vega de Pasin ympäristöstä lähemmäs parempia kulkuyhteyksiä ja suurempia asutuskeskuksia edistääkseen tuotteen kauppaa kyseisillä paikkakunnilla ja sen toimittamista alueen muihin osiin.

Pas-joen ympäristö tunnetaan perinteisesti maitotuotteiden, kuten juustojen, jäätelön ja voin tuotantoalueena, ja sen maatalouden ilmasto-olosuhteet ovat erittäin suotuisat maidontuotannolle. Voi onkin yksi Sobao Pasiegon perusainesosista: se vaikuttaa ratkaisevasti tuotteen erityisluonteeseen ja erottaa sen muista samantyyppisistä leipomotuotteista, joiden valmistukseen käytetään muita rasvoja, kuten margariinia. Sekin on osoitus maantieteellisen alueen vaikutuksesta Sobao Pasiegon maineeseen ja erityisluonteeseen.

Sobao Pasiegon nauttima huomattava arvostus ja maine käy ilmi Espanjan eri alueilla toteutetusta tuoreesta kuluttajatutkimuksesta, jonka mukaan yhdeksän haastateltua kymmenestä tunsi tuotteen ja yli 73 % mainitsi sen erittäin arvostetuksi. Myös tuotteen alkuperä tunnetaan hyvin, sillä yli 80 % haastateluista tiesi sen olevan peräisin Kantabriasta, ja vaikka kyseessä onkin erittäin pieni alue, yli 35 % osasi yhdistää sen Pas-joen alueeseen.

4.7 Valvontaelin

Nimi: Oficina de Calidad Alimentaria de Cantabria (ODECA)
Osoite: C/Héroes del 2 de Mayo, 27
39600 Muriedas (Cantabria)
ESPAÑA
Puhelin: +34 942 26 98 55
Faksi: +34 942 26 98 56
Sähköposti: odec@odeca.es
Luonne:

4.8 Merkinnät

Yleisessä lainsäädännössä edellytettyjen pakollisten merkintöjen lisäksi on mainittava

- maantieteellisen merkinnän nimi: "Sobao Pasiego",
- teksti "Indicación Geográfica Protegida" tai "IGP" (suojattu maantieteellinen merkintä — SMM).

Kaikki tiedot on sijoitettava samaan kenttään, ja ne on merkittävä näkyvin, luettavin ja lähtemättömin, muita etiketissä ilmoitettuja tietoja suuremmin kirjaimin.

Myös seuraavat tiedot on esitettävä valvontaelimen ennalta hyväksymässä etiketissä tai vastaetiketissä siten, etteivät ne peitä yleisessä lainsäädännössä edellytettviä päällymerkintöjä:

- maantieteellisen merkinnän tunnus,
 - valvontaelimen antama numero,
 - valvontaelimen nimi.
-

OIKAISUJA

Oikaistaan kehoitus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtioneudesta, joka liittyy vakuutusalan kytkösyhtiöiden verotukseen Liechtensteinissa

(Tämä teksti kumoaa ja korvaa Euroopan unionin virallisessa lehdessä C 72 26. maaliskuuta 2009 sivulla 50 julkaistun tekstin)

(2009/C 75/16)

”Kehotus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtioneudesta, joka liittyy vakuutusalan kytkösyhtiöiden verotukseen Liechtensteinissa

EFTAn valvontaviranomainen aloitti 24. syyskuuta 2008 tehdyllä, tätä yhteenvedoa seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla päätöksellä N:o 620/08/KOL valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Jäljennös päätöksestä on toimitettu Liechtensteinin viranomaisille tiedoksi.

EFTAn valvontaviranomainen kehottaa EFTA-valtioita, EU:n jäsenvaltioita ja muita asianomaisia lähettämään kyseistä toimenpidettä koskevat huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän tiedonannon julkaisemisesta seuraavaan osoitteeseen:

EFTA Surveillance Authority
Registry
Rue Belliard 35
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Huomautukset toimitetaan Liechtensteinin viranomaisille. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luottamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

EFTAn valvontaviranomainen pani asian vireille lähettämällä 14. maaliskuuta 2007 tietopyynnön Liechtensteinin viranomaisille.

Liechtensteinin viranomaiset antoivat 18. joulukuuta 1997 lain Liechtensteinin verolain muuttamisesta ⁽¹⁾, jossa säädettiin erityisistä vakuutusalan kytkösyhtiöihin sovellettavista verotussäännöistä.

Vakuutusalan kytkösyhtiöt maksavat verolain 82a §:n 1 momentin mukaan 1 promillen suuruista pääomaveroa yhtiön omasta pääomasta. Jos pääoma on suurempi kuin 50 miljoonaa EUR, verokanta pienenee 0,7 promilleen, ja jos se on suurempi kuin 100 miljoonaa EUR, verokanta pienenee 0,5 promilleen. Tavanomainen pääomaverokanta on 2 promillea.

Lain 82a § tulkittuna yhdessä lain 73 §:n kanssa, viittaa siihen, että vakuutusalan kytkösyhtiöt eivät maksa ollenkaan tuloveroa.

Lisäksi verolain 88 §:n d momentin 3 kohdan nojalla vakuutusalan kytkösyhtiöiden osakkeet tai osuudet ovat vapautettuja kuponkiveromaksusta, joka peritään yleensä 4 prosentin verokannan mukaisesti.

Valvontaviranomainen katsoi alustavasti, että vakuutusalan kytkösyhtiöt ovat ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan mukaisia yrityksiä. Ne tarjoavat palveluja yhdelle yritykselle tai tarkkaan valikoidulle yritysryhmälle. Vakuutusten tarjoaminen on palvelu, joka on lähtökohtaisesti taloudellista toimintaa. Vakuutusalan kytkösyhtiö ansaitsee yleensä tuloja tarjoamistaan palveluista. Se, että palveluja toimitetaan vain yhdelle asiakkaalle tai rajatulle ryhmälle asiakkaita, ei estä sitä olemasta taloudellista toimintaa.

⁽¹⁾ Laki Liechtensteinin verolain muuttamisesta annettu 18. joulukuuta 1997, Liechtensteinin virallinen lehti N:o 36/1998.

Valvontaviranomainen katsoi alustavasti, että tuloverohelpotus ja alennettu pääomavero täyttävät myös muut ehdot, joiden mukaisesti ne olisi luokiteltava ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuiksi valtion-tuiksi.

Osittainen tai täydellinen verovapautus merkitsee sitä, että valtion voimavaroihin kohdistuu rasite. Yritykset hyötyvät siitä, että ne vapautetaan kuluista, jotka tavallisesti veloitettaisiin niiden talousarviosta. Tukikelpoiset yhtiöt tarjoavat palveluja, joilla käydään kauppaa ETA-sopimuksen osapuolten välillä, ja nämä yhtiöt voivat siten osallistua rajat ylittävään kilpailuun. Toimenpiteet ovat valikoivia, koska ne ovat sovellettavissa vain tiettyyn yritysten ryhmään. Valvontaviranomainen ei ole löytänyt perusteita sellaiselle kannalle, että tämä valikoivuus voisi johtua verotusjärjestelmän sisäisestä logiikasta.

Vastaavanlaiset päätelmät pätevät myös kuponkiveron osalta. Eroa on kuitenkin siinä, että kuponkivero toteutetaan veronpidätyksenä. Kuponkiverovapautus tarkoittaa täten etuja vakuutusalan kytkösyhtiöiden omistajille. Omistajat ovat yleensä (suuria) yrityksiä. Siten tällaiset yritykset hyötyvät suoraan tukitoimenpiteestä. Sen lisäksi vakuutusalan kytkösyhtiöiden voidaan katsoa hyötävän epäsuorasti kuponkiverovapautuksesta. Ne muuttuvat houkuttelevammiksi investoijien silmissä, ja toimenpide johtaa siten siihen, että ne saavat helpommin pääomaa.

ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan tukitoimenpiteet ovat yleisesti yhteensopimattomia ETA-sopimuksen toiminnan kanssa, elleivät ne täytä ETA-sopimuksen 61 artiklan 2 tai 3 kohdan mukaisen poikkeuksen edellytyksiä. Valvontaviranomaisen alustava kanta on, ettei mikään mainittujen määräysten mukainen poikkeus näytä soveltuvan Liechtensteinin vakuutusalan kytkösyhtiöiden verotukseen. Koska toimenpiteet pantiin täytäntöön sen jälkeen kun Liechtenstein oli liittynyt ETA-sopimukseen, kaikki yhteismarkkinoille soveltumaton tuki olisi perittävä tuensaajilta takaisin.

Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella EFTAn valvontaviranomainen on päättänyt aloittaa ETA-sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn. Asianomaisia kehoitetaan esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa päivästä, jona tämä päätös on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION

No 620/08/COL

of 24 September 2008

to initiate the procedure provided for in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement with regard to the taxation of captive insurance companies according to the Liechtenstein Tax Act

(Liechtenstein)

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY ⁽¹⁾,

Having regard to the Agreement on the European Economic Area ⁽²⁾, in particular to Article 61 to 63 and Protocol 26 thereof,

Having regard to the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ⁽³⁾, in particular to Article 24 thereof,

Having regard to Article 1(2) of Part I and Article 4(4) and 6 of Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Hereinafter referred to as the Authority.

⁽²⁾ Hereinafter referred to as "the EEA Agreement".

⁽³⁾ Hereinafter referred to as "the Surveillance and Court Agreement".

⁽⁴⁾ Hereinafter referred to as "Protocol 3".

Having regard to the Authority's Guidelines ⁽¹⁾ on the application and interpretation of Articles 61 and 62 of the EEA Agreement, and in particular the chapter dealing with the application of State aid rules to measures relating to direct business taxation ⁽²⁾,

Having regard to the Authority's Decision of 14 July 2004 on the implementing provisions referred to under Article 27 of Part II of Protocol 3 ⁽³⁾,

Whereas:

I. FACTS

1. Procedure

By letter dated 14 March 2007 (Event No 393563), the Authority sent a request for information to the Liechtenstein authorities, inquiring about various tax derogations for certain company types under the Liechtenstein Tax Act. The Liechtenstein authorities replied by letter dated 30 May 2007 (Event No 423398).

By letter dated 12 July 2007 (Event No 428102), the Authority requested more information. In this letter the Authority also informed the Liechtenstein authorities that if the Authority found that the preferential taxation in favour of captive insurance companies constituted State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, this aid might constitute unlawful aid within the meaning of Article 1(f) in Part II of Protocol 3. The Authority informed the Liechtenstein authorities that unlawful aid might be subject to recovery according to Article 14 in Part II of Protocol 3.

The Liechtenstein authorities provided a response by letter dated 29 August 2007 (Event No 437041). On 31 October 2007, the case was discussed by the Authority and the Liechtenstein authorities. The Liechtenstein authorities submitted further information by letter dated 3 December 2007 (Event No 456325). The Liechtenstein authorities presented further information in another meeting with the Authority on 18 December. The Authority requested further information on 20 December 2007 (Event No 458438). The Liechtenstein authorities responded by letter dated 1 February 2008 (Event No 463410). Further clarifications were submitted by the Liechtenstein authorities by email.

2. Scope of this decision

The current investigation only concerns the treatment of captive insurance companies under the Liechtenstein Tax Act (*Gesetz über die Landes- und Gemeindesteuern*, hereinafter: "the Tax Act") ⁽⁴⁾. Other tax measures referred to by the Authority in its letter of 14 March 2007 are not covered by the present procedure.

3. Description of the Liechtenstein taxes on companies

3.1. General provisions

3.1.1. Income and capital tax

Part 4, heading A — The company taxes ("*Die Gesellschaftssteuern*") — Sections 73 to 81 of the Tax Act comprises two taxes relating to companies:

- a business **income tax** (*Ertragssteuer*). According to Section 77 of the Tax Act this tax is assessed on the entire annual net income. Taxable net income is the entire revenues minus company expenditures (including write-offs and other provisions). The income tax rate depends on the ratio of net income to taxable capital and lies between 7,5 % and 15 % ⁽⁵⁾. This tax rate may be increased by 1 percentage point to, at most, 5 percentage points depending on the relation between dividends and taxable capital. The maximum income tax is therefore 20 %,

⁽¹⁾ Guidelines on the application and interpretation of Articles 61 and 62 of the EEA Agreement and Article 1 of Protocol 3, adopted and issued by the Authority on 19 January 1994, published in the *Official Journal of the European Union* (hereinafter referred to as OJ L 231, 3.9.1994, p. 1) and EEA Supplement No 32 of 3 September 1994, p. 1. Hereinafter referred to as the State Aid Guidelines. The updated version of the State Aid Guidelines is published on the Authority's website:
<http://www.eftasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

⁽²⁾ This Chapter was introduced with Authority's Decision No 149/99/COL of 30 June 1999, published in OJ L 137, 8.6.2000, p. 26 and EEA Supplement No 26 of 8 June 2000, p. 11.

⁽³⁾ Decision 195/04/COL of 14 July 2004 published in OJ C 139, 25.5.2006, p. 57 and EEA Supplement No 26 of 25 May 2006, p. 1 as amended by Decision 319/05/COL of 14 December 2005 published in OJ C 286, 23.11.2006, p. 9 and EEA Supplement No 57 of 23 November 2006, p. 31.

⁽⁴⁾ Liechtensteinisches Landesgesetzblatt 1961, Nr. 7, with subsequent amendments.

⁽⁵⁾ The net profit is set in relation to the taxable capital. The tax rate is then set at half the percentage which the net profit constitutes of the taxable capital. However, there is a minimum level of 7,5 % and a maximum ceiling of 15 %, see Section 79(2) of the Tax Act.

- a **capital tax** (*Kapitalsteuer*). According to Section 76 of the Tax Act the basis for this tax is the paid-up capital stock, joint stock, share capital, or initial capital as well as the reserves of the company constituting company equity. Taxes are assessed at the end of the company's business year (generally on 31 December). The tax rate for the capital tax is 2 %.

Pursuant to Section 73 of the Tax Act, legal persons operating commercial businesses in Liechtenstein pay income and capital taxes. Foreign companies operating a branch in Liechtenstein are also subject to the income and capital tax, see Section 73(e) of the Tax Act.

3.1.2. *Coupon tax*

Part 5 of the Tax Act concerns the so-called **coupon tax**. According to Section 88(a)(1) of the Tax Act, Liechtenstein levies a tax on coupons. Further details are given in Section 88(b)-(e). The coupon tax is levied on the coupons of securities (or documents equal to securities) issued by "a national". This notion covers any person who has the place of residence, domicile or statutory seat in Liechtenstein. It also covers undertakings that are registered in the public register of Liechtenstein.

The coupon tax applies to companies the capital of which is divided into shares, and it is levied at the rate of 4 % on any distribution of dividends or profit shares (including distributions in the form of shares).

The coupon tax is a withholding tax, which falls on the investor as the ultimate tax payer (*Steuerträger*), but is withheld on the level of the company. According to Section 88(i) of the Tax Act, the person liable to pay for a coupon is liable to pay the tax ⁽¹⁾. Section 88(k) of the Tax Act stipulates that the sum paid out for a coupon must be reduced by the amount of the tax levied on such coupons ⁽²⁾. Thus, as the Liechtenstein authorities have confirmed, ultimately it is the investor entitled to payment of the coupon tax the one bearing the financial burden of the tax.

3.2. **Special tax provisions concerning captive insurance companies**

3.2.1. *The introduction of specific legislation on captive insurance companies*

By virtue of Act of 18 December 1997 on the amendment of the Liechtenstein Tax Act ⁽³⁾, the Liechtenstein authorities introduced special tax rules applicable to captive insurance companies. Section 82(a) and 88(d)(3) were introduced into the Tax Act with effect from 1998 onward and still apply today. The Liechtenstein authorities have stated that the provision was introduced in order to establish and develop the captive insurance sector as a new field of economic activity in Liechtenstein.

Captive insurance companies are however not defined in the Tax Act. There is a reference in Article 82(a) according to which captive insurance companies are "[i]nsurance companies in accordance with the definition of the Insurance Supervision Law, which exclusively engage in captive insurance (*"Eigenversicherung"*)". In general, the notion of a captive insurer describes a subsidiary company formed to insure or reinsure the risks of its parent and or associated group companies. According to Article 2(b) of Directive 2005/68/EC, the so-called Reinsurance Directive ⁽⁴⁾, "captive reinsurance undertaking means a reinsurance undertaking owned either by a financial undertaking other than an insurance or a reinsurance undertaking or a group of insurance or reinsurance undertakings to which Directive 98/78/EC applies, or by a non-financial undertaking, the purpose of which is to provide reinsurance cover exclusively for the risks of the undertaking or undertakings to which it belongs or of an undertaking or undertakings of the group of which the captive reinsurance undertaking is a member."

According to the Liechtenstein authorities, approximately 13 captive insurance companies have profited from the specific tax regime. Currently, 11 out of these 13 companies still fall under Section 82(a) of the Tax Act.

3.2.2. *Income and capital tax*

Part 4, heading B of the Tax Act — Special company taxes (*"Besondere Gesellschaftssteuern"*) — Sections 82 to 88 of the Tax Act contains special tax provisions for certain company forms such as insurance companies, holding companies, domiciliary companies and investment undertakings. Section 82(a) of the Tax Act refers to captive insurance companies.

⁽¹⁾ Article 88(i) of the Tax Act reads: "[s]teuerpflichtig ist der Schuldner des Coupons oder der steuerbaren Leistung".

⁽²⁾ Article 88(k) of the Tax Act reads: "Der Betrag, mit dem der Coupon eingelöst wird, oder die steuerbare Leistung ist bei der Auszahlung, Überweisung, Gutschrift oder Verrechnung ohne Rücksicht auf die Person des Gläubigers um die Steuer zu kürzen."

⁽³⁾ By virtue of Act of 18 December 1997 on the amendment of the Liechtenstein Tax Act, Law Gazette 1998, No 36.

⁽⁴⁾ Incorporated into the EEA Agreement by OJ Decision No 59/2006 of 2 June 2006. It entered into force on 1 June 2007.

Pursuant to Article 82(a) paragraph 1 of the Tax Act, “[i]nsurance companies in accordance with the definition of the Insurance Supervision Law, which exclusively engage in captive insurance (“Eigenversicherung”), pay a capital tax of 1 ‰ on the company's own capital, cf. Section 82(a)(1) of the Tax Act. For the capital exceeding 50 million the tax rate is reduced to 0,75 ‰ and for the capital in excess of 100 million to 0,5 ‰” ⁽¹⁾.

In other words, instead of paying the normal 2 ‰ capital tax, captive insurance companies are only obliged to pay 1 ‰ hereof, and this rate is even further reduced for amounts exceeding CHF 50 and CHF 100 million.

By virtue of paragraph 2 of Article 82(a) of the Tax Act, insurance companies which engage in captive insurance and ordinary insurance activities for third parties are nevertheless liable to regular capital and income tax according to Sections 73 to 81 of the Tax Act for that part of their activities which concerns third party insurance.

As Article 82(a) of the Tax Act constitutes a *lex specialis* with respect to Article 73 of the same Act, it can *a contrario* be concluded that captive insurance companies do not pay income tax ⁽²⁾.

In conclusion, captive insurance companies only pay a reduced capital tax as described in Section 82(a)(1) of the Tax Act and no income tax.

3.2.3. Coupon tax

By virtue of Article 88(d)(3) of the Tax Act, shares or parts of captive insurance companies are exempted from payment of the coupon tax.

4. Comments by the Liechtenstein authorities

The Liechtenstein authorities underline that captive insurance companies as such do not profit from the tax exemption. The tax exemptions only apply to those parts of the insurance companies dealing with the captive insurance. In contrast, income and capital tax are fully levied for the part which concerns third party insurance.

From that, the Liechtenstein authorities draw the following conclusions: Firstly, that a captive insurance company is not a financial vehicle designed to generate profits, but is limited to managing internal risks. For that reason, the captive insurance company does not exercise any economic activity and does not constitute an undertaking within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. There is no market for captive insurance companies as this kind of activity can only be offered to the respective parent and its group members.

Secondly, no advantage would be involved as the activity is limited to the administration of risks and holding funds. Third, in certain countries — like Germany — the income generated by a captive insurance company is taxed at the level of the parent company. In other words, if the company was also taxed in Liechtenstein, there would be a double taxation problem, so the non-taxation in Liechtenstein does not lead to an advantage. It is further argued that the taxation of captive insurance companies is a result of the nature and general scheme of Liechtenstein taxation. The generation of profits is not the primary objective of captive insurance companies. The Liechtenstein authorities also point to EU Member States which offer a favourable regulatory environment for captive insurance companies.

Fourthly, the tax benefits are not selective as there is no preferential treatment of undertakings which find themselves in a comparable factual and legal situation with others. In the view of the Liechtenstein authorities captive insurance activities cannot be compared to the activities of other insurance companies.

In any event, there would be no distortion of competition as the captive insurance companies do not compete with other insurers for business. Article 5(1) of the EU Merger Regulation establishes that intra group turnover must not be taken into account in assessing whether a transaction reaches a Community dimension. In the opinion of the government, this illustrates that internal transactions do not affect competition.

⁽¹⁾ Translation made by the services of the Authority.

⁽²⁾ See also letter of 30 May 2007 from the Liechtenstein authorities.

II. ASSESSMENT

1. The presence of State aid

Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

“Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.”

1.1. Income and capital tax

1.1.1. Presence of State resources

The aid measures must be granted by the State or through State resources.

Whereas the capital tax rate in Liechtenstein is currently set at 2 %, captive insurance companies are subject to a reduced capital tax of 1 % (0,75 % for the capital exceeding CHF 50 million and 0,5 % for the capital in excess of CHF 100 million). Moreover, captive insurance companies are further fully exempted from payment of income tax.

The granting of a full or partial tax exemption involves a loss of tax revenues for the State which is equivalent to consumption of State resources in the form of fiscal (tax) expenditure ⁽¹⁾. The State in Liechtenstein foregoes revenues corresponding to the non-payment of income tax and the payment of a reduced capital tax rate.

For these reasons, the Authority considers that the special provisions on income and capital tax applicable to captive insurance companies are granted through State resources.

1.1.2. Favouring certain undertakings or the production of certain goods

1.1.2.1. Undertaking

According to the European Court of Justice, the notion of an undertaking in the sense of Article 87 EC, which corresponds to Article 61(1) of the EEA Agreement, encompasses “every entity engaged in an economic activity, regardless of the legal status of the entity and the way in which it is financed” ⁽²⁾. Even economic activities without profit motives can constitute economic activities where the entities carrying out the activity are competing with other profit seeking undertakings ⁽³⁾.

In general, captive insurance companies provide various kinds of insurance services to a limited and defined group of entities seeking insurance coverage and not to the public at large. They are in this sense “captive”. Often there may be a large corporation that establishes such a company to provide it with insurance coverage instead of alternatively requesting insurance on the general market for such services. In addition to provide insurance for the parent company the captive insurer may also provide insurance to other undertakings in the same company group. It may also provide insurance to undertakings which are not in the same ownership group but which are affiliated for example through a vertical relationship. It may also be that various independent undertakings go together and establish a captive insurance company. This could be the case for example for various cooperative undertakings, housing associations or companies in the same branch of industry seeking insurance coverage for certain specific risks.

For their services the captive insurance companies would need to charge premiums, establish an adequate capital base, fulfil solvency requirements and other requirements according to EEA and national legislation. In their business activity they would, as other insurance companies, seek reinsurance or they may themselves be reinsurance undertakings.

⁽¹⁾ See point 3(3) on the Authority's State Aid Guidelines to Business Taxation.

⁽²⁾ Joined Cases C-180/98 to C-184/98 Pavlow [2000] ECR I-6451, paragraph 75.

⁽³⁾ Case C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze SpA [2006] ECR I-289 paragraph 123; see also Commission Decision of 16 September 1997 on State aid for Gemeinnützige Abfallverwertung GmbH (OJ L 159, 3.6.1998, p. 58).

In its decision on an aid scheme for captive insurance companies in Åland, the Commission took the view that captive insurance companies were offsetting the risks on the insurance market through internal reinsurance. In that respect, reinsurance of subsidiaries did not constitute a separate insurance market since subsidiaries could normally be insured by other companies operating on the open market. ⁽¹⁾ Liechtenstein has not pointed to factual differences compared to the situation in Finland, but merely argues that the Commission is wrong in its assessment.

Providing insurance is a service, which in principle is an economic activity. Even in cases where a captive insurance company only offers its insurance services against remuneration to a parent company, in which case the service is not delivered on an open market, the service in question would still be a financial service. A captive insurance company is set up as any other company and would normally charge for the services it provides. A captive insurance company would thus earn an income for services it provides which is an element that indicates that the activity is of an economic nature.

The company deciding to buy its services from a captive insurance company would presumably only do so if that is more economically advantageous than buying the service from other insurance companies. The captive insurance company is therefore subject to competitive pressure from the market in its delivery of its services since, if its prices would increase, the buyer of the service would turn elsewhere for the procurement of the service. The fact that the service may, in many cases, be delivered to only one customer does not remove it from being an economic activity provided on a market. Many companies in different markets have only one buyer of its service, which does not mean that they are not undertakings for the purposes of EEA competition law. Services or goods are provided on the market even if the purchaser may be only one.

Moreover, the Liechtenstein authorities have not claimed that Liechtenstein law prohibits a captive insurer to provide services to several different companies belonging to the same group, being in some way affiliated or being completely independent of each other. Indeed, Liechtenstein law does not seem to limit the captive insurance companies to supply its services to only one buyer, the parent company, or for that matter a group of companies receiving the captive services. As far as the Authority understands, the captive insurance companies are free to offer their services to any other company. The only limitation is that for tax purposes, services offered to other entities will be subject to normal taxation. The captive insurance companies are thus free to offer their services on the market, in addition to providing insurance to its parent company or a closed circle of companies. The aid scheme in question therefore benefits undertakings that perform an economic activity in competition on the market.

Finally, the aid may also potentially benefit the groups to which the captive insurance companies belong. Such groups will normally be undertakings.

For these reasons, in the preliminary view of the Authority, captive insurance companies are undertakings in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

1.1.2.2. Advantage

The measure confers the captive insurances falling under Section 82(a) of the Tax Act an advantage by relieving them of charges (non-payment of income tax and only a reduced payment of a capital tax) that would normally be borne from their budgets.

The payment of taxes is an operating cost related to purchases in the normal course of an undertakings' economic activity, which is normally borne by the undertaking itself. In general, a lower rate of taxation than what normally would be due or an exemption from paying taxes confers an advantage on the eligible companies. They are granted an advantage because the operating costs which those undertakings will have to put up with are reduced in accordance with the amount of exempted tax rate.

The preliminary view of the Authority is therefore that the special tax rules applicable to captive insurance companies which fully or partially exempt them from taxes therefore entail the granting of an economic advantage. The same rules could also constitute an advantage to the groups to which they belong.

1.1.2.3. Selectivity

For a measure to be aid it must be selective in that it favours "*certain undertakings or the production of certain goods*".

⁽¹⁾ Commission Decision of 10 July 2002 on the aid scheme implemented by Finland for Åland Islands captive insurance companies, OJ 2002, L 329/22, paragraph 45.

Section 82(a) of the Tax Act lists captive insurance companies as eligible to profit from a lower capital tax rate than the generally applicable rate which other undertakings, including third party insurers, are subject to. Similarly, the captive companies benefit from a full exemption from income tax.

As the Tax Act provides for a further tax reduction for those captive companies which have capital exceeding CHF 50 million or CHF 100 million respectively, an additional tax advantage is granted to larger captive companies.

For these reasons, the Authority preliminary considers that the tax rules in favour of captive insurance companies are materially selective.

A specific tax measure can nevertheless be justified by the logic of the tax system if it is consistent with it ⁽¹⁾. Measures intended partially or wholly to exempt firms in a particular sector from the charges arising from the normal application of the general system may constitute State aid if there is no justification for this exemption on the basis of the nature and logic of the general system ⁽²⁾. Therefore, even if being materially selective, the specific tax rules applicable to captive insurance companies will not be selective in the sense of Article 61(1) of the EEA Agreement if the rule is justified by the nature and general scheme of the Liechtenstein tax system.

For this assessment, the Authority must consider whether the special tax rules applicable to captive insurance companies meet the objectives inherent in the tax system itself, or whether it pursues other objectives not enshrined therein. The Authority must analyse the national tax system of Liechtenstein irrespective of whether captive insurance companies enjoy similar tax advantages in other EEA States.

According to constant case law, it is for the EFTA State that has introduced a differentiation between undertakings in relation to charges to show that it is actually justified by the nature and general scheme of the system in question ⁽³⁾.

The Liechtenstein authorities have stated that this tax concession was introduced in order to establish and develop the captive insurance sector as a new field of economic activity in Liechtenstein. In the view of the Authority, this is an economic purpose not inherent to taxation which therefore does not fall within the logic of a tax system ⁽⁴⁾.

The Liechtenstein authorities have however argued that taxation of captive insurance companies would lead to double taxation of the same earnings. They quote the example of the profits of captive insurance companies being taxed in Germany, which might lead to a double taxation if the same profits were taxed in Liechtenstein.

The avoidance of double taxation is nowhere reflected in the Liechtenstein Tax Act or in the history of its introduction. To the contrary, in the Authority's view, the following aspects indicate that the logic behind the tax exemptions neither has the effect nor the purpose of avoiding double taxation. First, the reduced tax is not limited to situations where a double taxation would occur. Second, the tax is not reduced to zero where the taxation in another State would exceed the normally applicable tax rate in Liechtenstein. Third, the captive insurance companies are partially exempted from the general capital tax in Liechtenstein simply because they carry out their specific services in the given organisational form. Fourth, the particular capital taxation for captives is digressive in nature as the tax rate decreases when the taxable capital exceeds certain thresholds. In the Authority's view, had the purpose of introducing a differentiated taxation for captive insurance companies been to avoid double taxation, digressivity would not seem to be the appropriate tool to achieve such an objective.

At this stage of the procedure, the Authority cannot see that the various tax exemptions can be considered to be inherent in the nature and general scheme of the Liechtenstein tax system. The preliminary view of the Authority is therefore that these measures are selective in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

⁽¹⁾ Case E-6/98 Norway v EFTA Surveillance Authority, [1999] EFTA Court Report, p. 76, paragraph 38; Joined Cases E-5/04, E-6/04 and E-7/04 Fesil and Finnjord, PIL and Others and Norway v EFTA Surveillance Authority, [2005] EFTA Court Report, p. 117, paragraphs 84-85; Joined Cases T-127/99, T-129/99 and T-148/99 Territorio Histórico de Alava et al v Commission [2002] ECR II-1275, paragraph 163, Case C-143/99 Adria-Wien Pipeline [2001] ECR I-8365, paragraph 42; Case T-308/00 Salzgitter v Commission [2004] ECR II-1933 paragraph 42, Case C-172/03 Wolfgang Heiser [2005] ECR I-1627, paragraph 43.

⁽²⁾ Case E-6/98 Norway v EFTA Surveillance Authority, cited above, paragraph 38; Joined Cases E-5/04, E-6/04 and E-7/04 Fesil and Finnjord, PIL and others and Norway v EFTA Surveillance Authority, cited above, paragraphs 76-89; Case 173/73 Italy v Commission [1974] ECR 709, paragraph 16.

⁽³⁾ Case E-6/98 Norway v EFTA Surveillance Authority, mentioned above, paragraph 67, Case C-159/01 Netherlands v Commission, ECR [2004] I-4461, paragraph 43.

⁽⁴⁾ See for a similar argumentation, Commission Decision of 17 February 2003 on the State aid implemented by the Netherlands for international financing activities paragraph 95.

1.1.3. *Distortion of competition and effect on trade between Contracting Parties*

In order to fall under Article 61(1) of the EEA Agreement, the measure must distort or threaten to distort competition and affect trade between the Contracting Parties.

For a measure to distort competition it is sufficient that the recipient of the aid competes with other undertakings on markets open to competition and that the measure concerned affects intra-Community trade by financially strengthening the position of an undertaking compared with other undertakings competing in intra-Community trade ⁽¹⁾.

The grant of a tax reduction to captive insurance companies strengthens and reinforces their position towards other companies offering insurance services in the European Economic Area. As the Commission pointed out in the above mentioned Åland decision, the insurance market is an open market and companies belonging to a group can normally insure their risks with non-affiliated insurers ⁽²⁾.

Since the insurance services which the eligible companies carry out are activities which are the subject of trade between the Contracting Parties, intra-EEA trade is equally deemed to be affected ⁽³⁾. In addition, trade is deemed to be affected as the measure could also benefit the groups to which the captive insurers belong, which may be active in markets open to cross-border competition.

1.2. **Coupon tax**

1.2.1. *Presence of State resources*

As mentioned above, the aid measures must be granted by the State or through State resources.

The granting of a tax exemption involves a loss of tax revenues for the State which is equivalent to consumption of State resources in the form of fiscal (tax) expenditure ⁽⁴⁾. By exempting shares or parts of captive insurance companies from payment of coupon tax, the State in Liechtenstein foregoes revenues corresponding to the non-payment of coupon taxes.

Thus, the coupon tax exemption is granted through State resources.

1.2.2. *Favouring certain undertakings or the production of certain goods*

First, the aid measure must confer on the beneficiaries advantages that relieve them of charges that are normally borne from their budget. Second, the aid measure must be selective in that it favours “*certain undertakings or the production of certain goods*”.

The measure confers the investors in captive insurance companies an advantage by relieving them of charges (non payment of coupon tax) they would normally be subject to. By exempting shares or parts of captive insurance companies from payment of the coupon tax, the Liechtenstein legislation makes it more attractive to invest in captive insurance companies than in other undertakings, where their investments are subject to payment of coupon tax. Therefore, investors in captive insurance companies are granted an advantage. A lower rate of taxation than what normally would be due or an exemption from paying taxes confers an advantage to the undertakings investing in captive insurance companies ⁽⁵⁾.

The preliminary view of the Authority is therefore that the exemption from payment of coupon tax applicable to shares or parts of captive insurance companies entails the granting of an economic advantage to the undertakings owning them.

As mentioned above, this tax exemption also grants an indirect advantage to the captive insurance companies which become more attractive for investors and thus makes capital more easily accessible for the former ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Case T-214/95 *Het Vlaamse Gewest v Commission* [1998] ECR II-717, Case 730/79 *Philip Morris v Commission* [1980] ECR 2671, paragraph 11.

⁽²⁾ Commission Decision of 10 July 2002 on the aid scheme implemented by Finland for Åland Islands captive insurance companies, published on OJ L 329, 5.12.2002, p. 22, paragraphs 44 and 46.

⁽³⁾ Commission Decision of 10 July 2002 on the aid scheme implemented by Finland for Åland Islands captive insurance companies, cited above, paragraph 47.

⁽⁴⁾ See point 3(3) on the Authority's State Aid Guidelines to Business Taxation.

⁽⁵⁾ In case of investors which are private persons, the grant of a tax exemption does not constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

⁽⁶⁾ Commission Decision of 21 January 1998 on tax concessions under § 52(8) of the German Income Tax Act, published on OJ L 212, 30.7.1998, p. 50. Case C-156/98 *Germany v Commission* ECR [2000] I-6857, paragraph 26.

Second, the measure is selective since it only concerns undertakings that have created or invested in a captive insurance company as well as the insurance companies themselves. As the European Commission held in its decision regarding the treatment of captive insurance companies in Åland ⁽¹⁾, the creation of this type of companies requires an economic strength and is therefore normally undertaken mainly by large companies or groups of companies. Normally, the group needs to be large enough to generate a turnover that will allow the captive insurance company to generate a high enough turnover to cover the fixed costs and obtain a profit. The measure therefore favours larger companies to the detriment of companies which cannot afford the establishment of captive insurance companies.

For these reasons, the Authority preliminary considers that the exemption from coupon tax on dividends and profit shares from captive insurance companies is materially selective.

As mentioned above, a specific tax measure can nevertheless be justified by the logic of the tax system if it is consistent with it ⁽²⁾.

The arguments presented above in relation to income and capital tax applies equally to the exemption from coupon tax.

At this stage of the procedure, the Authority is therefore of the preliminary opinion that the exemption from payment the coupon tax is selective in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

1.2.3. *Distortion of competition and effect on trade between Contracting Parties*

In order to fall under Article 61(1) of the EEA Agreement, the measure must distort or threaten to distort competition and affect trade between the Contracting Parties.

For a measure to distort competition it is sufficient that the recipient of the aid competes with other undertakings on markets open to competition and that the measure concerned affects intra-Community trade by financially strengthening the position of an undertaking compared with other undertakings competing in intra-Community trade ⁽³⁾.

In addition to the reasons mentioned above under Section II.1.1.3, the Authority notes that the undertakings that own captive insurance companies are normally large companies or groups of companies that naturally compete offering goods and/or services in the European Economic Area.

The Authority's preliminary view is that the exemption from paying a coupon tax distorts competition and has an effect on trade between the Contracting Parties within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

1.3. **Conclusion**

Against the background of the above, the Authority is of the preliminary view that the special tax rules applicable to captive insurance companies in Liechtenstein constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

2. **Procedural requirements**

Pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3, "the EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid. [...]. The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision".

The special rules regarding the capital, income and coupon taxes applicable to captive insurance undertakings were introduced into the Tax Act in 1998, i.e. after the entry into force of the EEA Agreement. The Liechtenstein authorities did not notify this amendment of the Tax Act to the Authority. The Authority therefore draws the preliminary conclusion that the Liechtenstein authorities have not respected their obligations pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3.

⁽¹⁾ Commission Decision of 10 July 2002 on the aid scheme implemented by Finland for Åland Islands captive insurance companies, published on OJ L 329, 5.12.2002, p. 22.

⁽²⁾ Case E-6/98 Norway v EFTA Surveillance Authority, cited above, paragraph 38; Joined Cases E-5/04, E-6/04 and E-7/04 Fesil and Finnjord, PIL and others and Norway v EFTA Surveillance Authority, cited above, paragraphs 84-85; Joined Cases T-127/99, T-129/99 and T-148/99 Territorio Histórico de Alava et al v Commission [2002] ECR II-1275, paragraph 163, Case C-143/99 Adria-Wien Pipeline [2001] ECR I-8365, paragraph 42; Case T-308/00 Salzgitter v Commission [2004] ECR II-1933 paragraph 42, Case C-172/03 Wolfgang Heiser [2005] ECR I-1627, paragraph 43.

⁽³⁾ Case T-214/95 Het Vlaamse Gewest v Commission [1998] ECR II-717, Case 730/79 Philip Morris v Commission [1980] ECR 2671, paragraph 11.

3. Compatibility of the aid

Support measures caught by Article 61(1) of the EEA Agreement are generally incompatible with the functioning of the EEA Agreement, unless they qualify for a derogation in Article 61(2) or (3) of the EEA Agreement.

The derogation of Article 61(2) is not applicable to the aid in question, which is not designed to achieve any of the aims listed in this provision. Nor does Article 61(3)(a) or Article 61(3)(b) of the EEA Agreement apply to the case at hand.

The aid in question is not linked to any investment in production capital. It just reduces the costs which companies would normally have to bear in the course of pursuing their day-to-day business activities and is consequently to be classified as operating aid. Operating aid is normally not considered suitable to facilitate the development of certain economic activities or of certain regions as provided for in Article 61(3)(c) of the EEA Agreement. Operating aid is only allowed under special circumstances (e.g. for certain types of environmental or regional aid), when the Authority's Guidelines provide for such an exemption. None of these Guidelines apply to the aid in question.

The Authority therefore doubts that the special tax rules applicable to captive insurance companies can be justified under the State aid provisions of the EEA Agreement.

4. Conclusion

Based on the information submitted by the Liechtenstein authorities, the Authority cannot exclude the possibility that the tax rules applicable to captive insurance companies (full exemption from payment of income and coupon tax and partial exemption from payment of capital tax) constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

Furthermore, as stated above, the Authority has doubts that these measures can be regarded as compatible under the State aid provisions of the EEA Agreement, in particular Article 61(3)(c) thereof.

Consequently, and in accordance Article 4(4) of Part II of Protocol 3, the Authority is obliged to open the procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3. The decision to open proceedings is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures in question are compatible with the functioning of the EEA Agreement.

In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3, invites the Liechtenstein authorities to submit their comments within one month of the date of receipt of this Decision.

The Authority further requests the Liechtenstein authorities to provide all documents, information and data needed for assessment of the compatibility of the above-mentioned aid measure, within the same deadline.

It invites the Liechtenstein authorities to forward a copy of this decision to the potential aid recipients of the aid immediately.

The Authority would like to remind the Liechtenstein authorities that, according to Article 14 in Part II of Protocol 3, any incompatible aid unlawfully put at the disposal of the beneficiaries will have to be recovered, unless this recovery would be contrary to the general principal of law. At this stage of the procedure, the Authority considers that neither Liechtenstein nor the beneficiaries of the aid measure under assessment can validly argue the existence of legitimate expectations. According to the case law of the Court of Justice, a diligent trader should himself be able to verify that new aid has been put into effect in accordance with the applicable procedural rules, notably Article 88 EC, corresponding to Article 1 in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement. For that reason, the beneficiary of new aid, granted in contravention of that provision, can only in exceptional circumstances claim that he had legitimate expectations barring the repayment of the aid ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Cf. Case C-169/95 Spain v Commission [1997] ECR I-135, paragraph 51; Case C-24/95 Alcan Deutschland [1997] ECR I-1591, paragraph 25; and Case T-55/99 Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) [2000] ECR II-3207, paragraph 121 to 131.

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The EFTA Surveillance Authority has decided to open the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3 against Liechtenstein regarding the tax derogations in favour of captive insurance companies introduced in 1998.

Article 2

The Liechtenstein authorities are invited, pursuant to Article 6(1) of Part II of Protocol 3, to submit their comments on the opening of the formal investigation procedure within one month from the notification of this Decision.

Article 3

This Decision is addressed to the Principality of Liechtenstein.

Article 4

Only the English version is authentic.

Done at Brussels, 24 September 2008.

For the EFTA Surveillance Authority

Per SANDERUD
President

Kurt JAEGER
College Member
